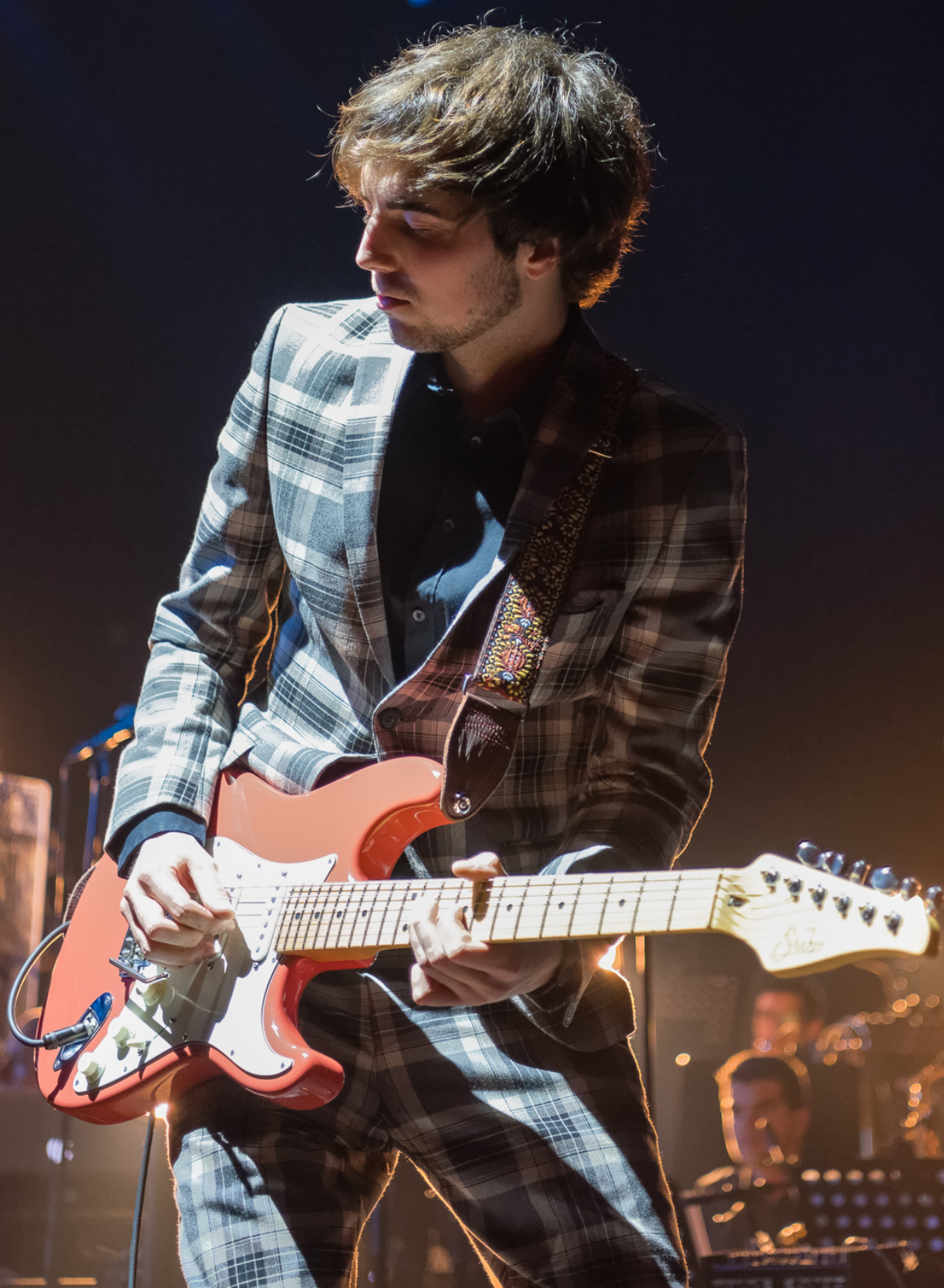

Bestuursverslag en Jaarrekening 2017

Naam document:	Bestuursverslag en Jaarrekening 2017
Bundel (thema):	Jaarstukken
Eigenaar/beheerder:	Joost van der Veen
Besluitvormend orgaan en datum vaststelling:	RvT (14 juni 2018)
Evt advisering of instemming vereist, met datum instemming:	MR (29 mei 2018) FG (april 2018) Accountantscontrole (mei 2018)
Versiebeheer:	Versie 1.1, definitief, 18 juni 2018
Vindplaats:	Op zowel internet als intranet
Herziening vereist op datum:	Voor 1 juli 2019
Overige bijzonderheden:	

Inhoudsopgave

Vooraf	5
Deel A: Bestuursverslag	6
1/Kerngegevens Codarts Rotterdam	7
1.1 Missie, visie en kernwaarden	7
1.2 Opleidingsaanbod	8
1.3 Afdelingen	10
1.4 Organogram	11
2/ Studentenpopulatie in cijfers	12
2.1 Instroom	12
2.2 Samenstelling totale studentenpopulatie	13
2.3 Aantal internationale studenten	14
2.4 Uitval	15
2.5 Uitstroom en rendement	15
3/ Speerpunten in het gevoerde beleid	18
3.1 Authentic, artistic craftsmanship:	19
3.2 Self-management	20
3.3 Diversity	21
3.4 Inquisitiveness	21
3.5 Sustainability	22
3.6 Connectivity	23
3.7 Talent Scouting and development	24
3.8 Organisation and Resources	25
4/ Sociaal jaarverslag	26
4.1 Professionalisering	26
4.2 Ziekteverzuim	30
4.3 Werkloosheid (WW/BWW)	30
4.4 Werving en selectie	30
4.5 Vertrouwenspersonen en mediation	30
4.6 Arbeidsvoorwaarden	31
4.7 Kengetallen	31
4.8 Korte vooruitblik op 2018 en verder	32
5/ Kwaliteitszorg	34

5.1 Kwaliteitszorgsysteem	34
5.2 Resultaten	35
5.3 EvaSys: (onderwijs)evaluaties	35
5.4 Studieuitval	36
5.5 MTO 2016	36
6/ Bestuur, medezeggenschap en toezicht	38
6.1 College van Bestuur	38
6.2 Horizontale en verticale dialoog	40
6.3 Verslag van de Raad van Toezicht (RvT)	41
6.4 Verslag van de Medezeggenschapsraad (MR)	44
6.5 Functionaris Gegevensbescherming (FG)	45
6.6 Notities Helderheid	45
7/ Financiën	47
7.1 Financiële positie op balansdatum	47
7.2 Continuïteitsparagraaf	51
7.3 Interne beheersing en control	56
Deel B: Jaarrekening	58
Deel C: Overige gegevens	
Samenstelling Raad van Toezicht	
Tekenblad	

Vooraf

De jaarverslaggeving is een onmisbaar onderdeel in de jaarlijkse cyclus van beleidsontwikkeling, uitvoering en verantwoording. Het jaarverslag maakt de belangrijkste beleidskeuzes en resultaten van afgelopen jaar inzichtelijk, voor zowel interne als externe geïnteresseerden. Dat leidt doorgaans tot een lijvig document van ruim 100 bladzijdes. Het jaarverslag is bestemd voor twee doelgroepen die sterk verschillen:

- Er is de formele, gedetailleerde verantwoording aan Raad van Toezicht, accountant en de Rijksoverheid (vooral verticale verantwoording);
- Er is informatievoorziening aan studenten, docenten, medewerkers en externe relaties over de belangrijkste highlights van het afgelopen jaar en hoe die zich verhouden tot het gevoerde beleid (vooral horizontale verantwoording).

Deze twee doelgroepen zijn eigenlijk niet met één document te bedienen. Dat blijkt onder meer uit de ontnuchterende constatering dat het jaarverslag 2016 door slechts een beperkt aantal personen is gedownload van intranet of internet. Daarom kiest Codarts dit keer voor het opstellen van twee documenten: een formeel jaarverslag dat alle verplichte verantwoordingselementen bevat en een publieksbrochure met de highlights van 2017. Uiteraard zijn beide documenten voor iedereen vrij beschikbaar. Hiermee hopen we het bereik van de jaarverslaggeving te vergroten en de meerwaarde voor onze horizontale verantwoording te vergroten. We verspreiden deze publieksfolder actief bij de doelgroep en gaan hierover in gesprek.

Dit document bevat de formele jaarverslaggeving, bestaande uit het Bestuursverslag (inclusief het verslag van de Raad van Toezicht), de Jaarrekening en de Overige gegevens. Het is opgesteld in lijn met de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs en de Branchecode hbo jaarverslaggeving.

Deel A: Bestuursverslag

I/Kerngegevens Codarts Rotterdam

Codarts is een Rotterdamse hogeschool die hoogwaardig kunstvakonderwijs aanbiedt op het gebied van muziek, dans en circus. De school telt ruim 1.000 studenten, met circa 55 nationaliteiten, en ongeveer 340 medewerkers.

Contactpersoon: Bestuursadviseur Joost van der Veen, jvanderveen@codarts.nl

Kruisplein 26
3012 CC Rotterdam
The Netherlands
T +31-10-2171100
E codarts@codarts.nl
I www.codarts.nl

Facebook: www.facebook.com/Codarts

Instagram: @codartsrotterdam

YouTube: www.youtube.com/user/codartsmedia

Codarts is gehuisvest op de volgende adressen:

- Kruisplein 26, 3012 CC Rotterdam
- Pieter de Hoochweg 125, 3024 BG Rotterdam
- Veerweg 19F, Fenixloodsen II, 3072 AN Rotterdam

1.1 Missie, visie en kernwaarden

Codarts Rotterdam leidt talentvolle en gretige dansers, musici en circusartiesten op tot betrokken en inspirerende kunstenaars, leiders en coaches die hun vleugels uitslaan in een dynamische internationale omgeving. In 2016 heeft deze missie vorm gekregen in het nieuwe meerjarige instellingsplan. In een intensief proces samen met onze studenten en docenten hebben we een ambitieuze stip op de horizon gezet. Daarmee concretiseren we waar Codarts in 2022 wil staan. Dit instellingsplan stoelt op de zes begrippen uit de Codarts-visie, aangevuld met twee onderliggende concepten:

Ambachtelijk

Codarts brengt de oude tradities en de allernieuwste stromingen samen in kunstvakonderwijs dat zich spiegelt aan internationale maatstaven. Studenten passen alles wat ze leren meteen toe in projecten, voorstellingen en concerten.

Zelfsturend

Codarts ziet studenten als zelfbewuste ontwerpers van de eigen toekomst. Van meet af aan leren ze zowel verantwoordelijkheid te dragen als te delen. Zo is alles erop gericht om de persoonlijke artistieke identiteit maximaal te ontwikkelen.

Divers

Codarts wortelt stevig in Rotterdamse bodem en geeft van oudsher de meest uiteenlopende culturen, stijlen en disciplines door aan nieuwe generaties podiumkunstenaars, die de hele wereld als hun werkveld beschouwen.

Onderzoekend

Codarts vormt een onderzoekende gemeenschap waarin gedachten en vragen worden uitgewisseld, gewogen en ontwikkeld. Dat gebeurt in constante samenwerking tussen lectoren, docenten, studenten en externe partijen. Bij Codarts liggen denken en doen in elkaars verlengde en wordt de student uitdrukkelijk tot beide uitgedaagd.

Duurzaam

Codarts leidt op tot een professioneel bestaan voor tientallen jaren. Studenten worden intensief begeleid in het ontwikkelen en behouden van hun gezondheid, veerkracht en wendbaarheid.

Verbindend

Codarts is de schakel tussen talent en het internationale werkveld. Alles draait uiteindelijk om verbinding. Tussen artiest en collega, tussen artiest en publiek, tussen artiest en samenleving. Bij Codarts komt het internationale werkveld vanzelfsprekend scouten; daarnaast werkt Codarts samen met talloze lokale, nationale en internationale organisaties, om het talent ook buiten de eigen gebouwen zichtbaar en hoorbaar te maken.

Talentscouting

Het scouten en vroegtijdig ontwikkelen van nationaal en internationaal talent is cruciaal. De vooropleidingen spelen hier een grote rol: we zetten actief in op de doorstroom van talent uit de vooropleiding naar de bachelors.

Organisatie en faciliteiten

Ambities realiseren vraagt een efficiënte, effectieve organisatie met een sterk team en de juiste faciliteiten. Van huisvesting, instrumenten tot faciliteiten zorgen we dat onze studenten en docenten op maat bediend worden. Daarmee zorgen we voor een hechte gemeenschap en onderwijs van wereldformaat.

Hiermee geeft Codarts tevens invulling aan de visie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), zoals verwoord in de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2020 'De Waarde(n) van Weten'. De komende jaren gaat Codarts structureel toewerken naar de realisatie van haar ambitieuze instellingsplan.

1.2 Opleidingsaanbod

Codarts heeft als kunsthogeschool een opleidingsaanbod in muziek, dans en circus. In totaal biedt Codarts negen verschillende opleidingen aan met een grote diversiteit aan afstudeerrichtingen en specialisaties:

- Bachelor Muziek;
- Bachelor Docent Muziek;
- Master Muziek;

- Master Kunsteducatie;
- Master of Arts Therapies (voorheen Danstherapie, in 2016 uitgebreid met Muziektherapie);
- Master Choreografie (in samenwerking met Hogeschool Fontys)
- Bachelor Dans;
- Bachelor Docent Dans;
- Bachelor Circus Arts.

Een bijzonder kenmerk van Codarts is dat zij een uitzonderlijk breed scala aan muziekgenres aanbiedt. Rotterdam heeft daarin van oudsher een voortrekkersrol gehad en is daardoor geworden tot wat wel wordt beschouwd als het breedste conservatorium ter wereld. Codarts is daarin uniek. De dansopleidingen behoren tot de wereldtop en haar alumni kenmerken zich door de herkenbaar ontwikkelde eigen identiteit, verbeeldingskracht en sublieme techniek. De sterke relaties met gerenommeerde dansgezelschappen en gezaghebbende choreografen van over de hele wereld onderstrepen deze positie. En waar Codarts als eerste kunsthogeschool van Nederland is gestart met een moderne circusopleiding is deze in korte tijd uitgegroeid tot een vernieuwende kracht in de sector. Integratie van creativiteit en ambacht is één van de centrale waarden van deze opleiding.

Daarnaast biedt Codarts sinds 2016 een uniek Double Degree-programma aan in samenwerking met de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) en de Willem de Kooning Academie(WdKA), onderdeel van de Hogeschool Rotterdam), genaamd het Rotterdam Arts and Sciences Lab (RASL). In een geïntegreerd programma van vijf jaar volgen studenten een op maat gesneden curriculum. Zij krijgen na hun opleiding zowel een hbo-diploma als een wo-diploma. Dit Double Degree-programma is volop in ontwikkeling, maar verlegt nu al de grenzen van het hoger onderwijsstelsel in Nederland. Naast de Double Degree richt RASL zich ook op een gezamenlijke onderzoeksagenda en op het stimuleren van onderwijsinnovatie.

Taalbeleid

De internationale focus van Codarts komt naar voren in het gebruik van de Nederlandse en Engelse taal. Al in de introductieweek worden studenten bewust gemaakt van het belang om goed onderling te communiceren. Tijdens opleidingen is aandacht voor het vergroten van de taalbeheersing in Nederlands en Engels. Zo is in 2017 opnieuw Engelse taallessen aangeboden aan internationale studenten.

In principe worden opleidingen bij Codarts in de Nederlandse taal verzorgd (in lijn met de wettelijke voorschriften in WHW artikel 7.2). Dit is het geval bij de educatie-opleidingen: Docent Muziek, Docent Dans en de Master Kunsteducatie. Bij de opleiding Muziek geldt dat de afdelingen Pop en Muziektheater voornamelijk in het Nederlands werken; de studentenpopulatie hier heeft voornamelijk een Nederlandse vooropleiding.

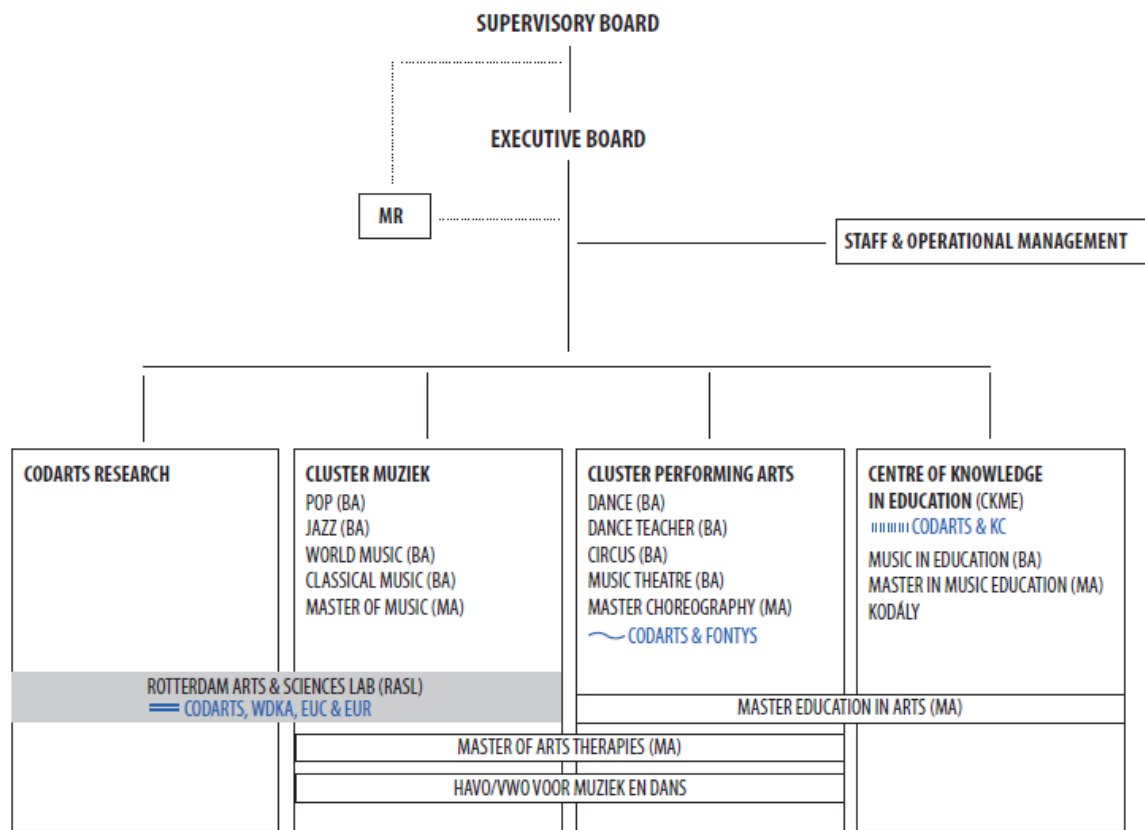
Opleidingen worden enkel in het Engels aangeboden indien de arbeidsmarkt, de inhoud van het onderwijs en de samenstelling van de studentenpopulatie dat noodzakelijk maken. Dit geldt voor de opleidingen Dans, Circus, Jazz, Wereldmuziek, Klassieke Muziek, Master Muziek en Master of Arts Therapies. Per opleiding is hierin een zorgvuldige afweging gemaakt waarin ruimte is voor de behoefte van individuele studenten.

1.3 Afdelingen

Naast de negen opleidingen kent Codarts de volgende afdelingen op het gebied van onderwijs, onderzoek en organisatie:

- Administrative Service Centre (ASC), inclusief:
 - Archief
 - Roosterbureau
 - Student-Teacher Information Point (STIP)
- Bestuurssecretariaat
- Communicatie & PR
- Facilitaire Dienst, inclusief:
 - Audiovisueel en Instrumentenbeheer (AV en IB)
 - Conciërges en Locatiebeheer
 - ICT
- Financiën
- Kwaliteitszorg
- Mediatheek
- Personeel en Organisatie (P&O)
- Research, inclusief:
 - Lectoraat Performing Arts Medicine
 - Lectoraat Performance Practice
 - Lectoraat Blended Learning
- Student Life, inclusief:
 - Studieloopbaanbegeleiding
 - Performing Arts Health Centre
 - Decanaat
- International Office
- Talentontwikkeling en Scouting
- The Agency

1.4 Organogram

= CODARTS, WILLEM DE KOOIJING ACADEMY, ERASMUS UNIVERSITY COLLEGE & ERASMUS UNIVERSITY
 ~ CODARTS & FONTYS (JOINT DEGREE)
 ||||| CODARTS & ROYAL CONSERVATOIRE THE HAGUE (KC)

2/ Studentenpopulatie in cijfers

De in dit hoofdstuk opgenomen cijfers geven een beeld van instroom, doorstroom en uitstroom van studenten. De cijfers zijn gebaseerd op informatie uit het studenteninformatiesysteem OSIRIS en laten de resultaten zien van 2017 in vergelijking met voorgaande jaren.

2.1 Instroom

Toelating tot een opleiding aan Codarts is alleen mogelijk na een strenge selectie. Met deze selectie aan de poort worden aankomende studenten getoetst op talent en op geschiktheid voor de opleiding en het beroep. Audities vinden plaats in Rotterdam en voor de afdeling Dans ook op locaties in het buitenland (in 2017 in Polen, Zwitserland, Spanje, Portugal, Kroatië en Italië). Dit vergroot de toegankelijkheid en de efficiëntie van de audities. Een belangrijk deel van de instroom van Nederlands talent komt vanuit de eigen vooropleidingen en de vooropleidingsinstituten waarmee Codarts samenwerkt, zoals de Havo/vwo voor Muziek en Dans (HMD, een zogenaamde DaMu-school). Het merendeel van de studenten schrijft zich in voor het eerste studiejaar, een klein deel voor een hoger jaar.

Instroom	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
Bachelor Muziek	151	118	127	142
Bachelor Dans	36	35	36	33
Bachelor Circus Arts	18	16	14	20
Bachelor Docent Muziek	24	23	24	17
Bachelor Docent Dans	23	22	17	17
<i>Totaal bachelor</i>	252	215	219	229
Master Muziek	63	70	73	73
Master Kunsteducatie	3	3	8	0
Master Choreografie	x	x	x	15
Master of Arts Therapies (voorheen Master Danstherapie)	15	0	25	0
<i>Totaal master</i>	82	75	106	88

Op basis van de afspraken uit de sectoragenda KUO-Next wordt de instroomreductie in de bachelor op het afgesproken niveau gehandhaafd. Codarts is daarom onverminderd streng blijven selecteren om daarmee groei van het aantal inschrijvingen te voorkomen. Het aantal inschrijvingen blijft stabiel, met een kleine stijging in de Bachelor Muziek en de Bachelor Circus Arts. De Master of Arts Therapies heeft tweejaarlijkse instroom en nam in 2017-18 geen

nieuwe studenten aan. De Master Choreografie is gestart met 15 inschrijvingen. De Master Kunsteducatie start in 2018-19 met een herzien curriculum en een nieuw cohort studenten.

De Bachelor Muziek bestaat uit vijf afdelingen. Uitgesplitst per afdeling ontwikkelde de instroom van de Bachelor Muziek zich als volgt:

Instroom bachelor Muziek per afdeling	2014	2015	2016	2017
Klassieke Muziek	48	31	37	35
Jazz	27	24	23	28
Wereldmuziek	21	16	20	29
Pop	38	29	32	35
Muziektheater	18	18	15	15
Totaal Bachelor Muziek	152	118	127	142

2.2 Samenstelling totale studentenpopulatie

De volgende tabellen geven een indruk van de totale studentenpopulatie van Codarts, peildatum 1 oktober 2017. Het totale studentenaantal is de afgelopen jaren stabiel gebleven. De in het sectorplan 2012-2016 afgesproken instroomreductie in de bacheloropleidingen muziek en dans is gerealiseerd en op het afgesproken niveau voortgezet middels de Sectoragenda KUO-Next. Dit heeft ruimte gegeven voor een impuls aan de masteropleidingen, zowel kwalitatief als kwantitatief. Dit zal ook in de komende jaren naar verwachting worden doorgezet.

Totaal inschrijvingen bachelors	2014	2015	2016	2017
Bachelor Muziek	515	488	469	474
Bachelor Dans	117	118	114	110
Bachelor Circus Arts	64	61	60	58
Bachelor Docent Muziek	88	89	89	84
Bachelor Docent Dans	69	76	71	66
Totaal bachelor	853	832	803	792

Totaal inschrijvingen masters	2014	2015	2016	2017
Master Muziek	137	146	149	153
Master Kunsteducatie	11	13	20	13
Master Danstherapie*	32	24	X	X
Master of Arts Therapies*	X	X	42	35
Master Choreografie	X	X	X	15
Totaal master	180	183	211	216
Totaal bachelor en master	1033	1015	1014	1008

*De Master Danstherapie is hernoemd naar Master of Arts Therapies

Totaal inschrijvingen vooropleidingen	2014	2015	2016	2017
Muziek	48	64	71	36
Dans	82	92	86	86
Circus Arts	15	16	15	18
Havo/vwo voor Muziek en Dans	186	177	207	203
Totaal vooropleidingen	316	349	379	343

Uitgesplitst naar afdeling ontwikkelde het aantal ingeschreven bachelorstudenten Muziek zich als volgt:

Uitsplitsing bachelor muziek	2014	2015	2016	2017
Klassiek	165	145	135	142
Jazz	80	83	88	86
Wereldmuziek	86	72	65	75
Pop	129	128	127	120
Muziektheater	55	60	54	51
Totaal Bachelor Muziek	515	488	469	474

2.3 Percentage internationale studenten

Codarts is een internationale hogeschool, een *university of the arts*, met een internationale studentenpopulatie. De toptalenten zijn afkomstig uit ruim 50 verschillende landen. In onderstaande tabel is een verdeling gemaakt naar studenten uit landen van de Europese Economische Ruimte (EER-landen) en studenten uit niet-EER-landen. Deze cijfers onderstrepen het internationale karakter van Codarts, maar ook de verschillen tussen de opleidingen.

	2016		2017	
	EER	Niet-EER	EER	Niet-EER
Bachelor Circus Arts	95,0%	5,0%	91,4%	8,6%
Bachelor Dans	91,2%	8,8%	90,9%	9,1%
Bachelor Docent Dans	100%	0%	100%	0%
Bachelor Muziek			90,8%	9,2%
Klassieke Muziek	94,8%	5,2%		
Jazz	81,8%	18,2%	81,4%	18,6%
Pop	100%	0%	99,2%	0,8%
Wereldmuziek	78,5%	21,5%	80,0%	20,0%
Muziektheater	100%	0%	100%	0%
Bachelor Docent Muziek	100%	0%	100%	0%
Master Muziek	80,5%	19,5%	81,7%	18,3%
Master of Arts Therapies	92,9%	7,1%	97,1%	2,9%
Master Choreografie	x	x	86,7%	13,3%
Master Kunsteducatie	100%	0%	100%	0%
Totaal	91,9%	8,1%	91,0%	9,0%

Met deze diverse samenstelling aan nationaliteiten biedt Codarts een uniek studieklimaat. Het zorgt voor een *international classroom*, waardoor studenten interculturele vaardigheden opdoen en hun vakgebied in breder perspectief kunnen plaatsen. In totaal is bijna de helft van de studenten afkomstig uit het buitenland, dit zijn vooral studenten uit Europa. Het aantrekken van internationaal toptalent stelt Codarts tevens in staat om de lat tijdens audities nóg hoger te leggen en daarmee uiteindelijk het niveau van afgestudeerden concurrerend te houden.

Zoals te zien is in bovenstaande tabel studeren niet-EER-studenten vooral bij de opleidingen Wereldmuziek, Jazz en Master Muziek. Voor de opleiding Wereldmuziek hangt dat samen met het internationale opleidingsprofiel. Het aantal niet-EER-studenten bij de afdeling Jazz hangt samen met de internationale relaties van het docententeam, waardoor bijvoorbeeld relatief veel toptalent uit Azië voor Codarts kiest. Ook de zomercursussen van Jazz dragen bij aan de instroom van studenten uit niet-EER-landen. De Master Muziek trekt studenten vanuit de hele wereld. Zij kiezen voor Rotterdam vanwege het unieke profiel van Codarts in combinatie met de wereldvermaarde hoofdvakdocenten van Codarts.

De opleidingen Docent Dans, Docent Muziek, Pop, Muziektheater en de Master Kunsteducatie worden in het Nederlands verzorgd en richten zich primair op het Nederlandse werkveld. Deze opleidingen hebben voornamelijk Nederlandse studenten.

2.4 Uitval

De rendementcijfers in de tabel van 2.5 moeten worden gezien in combinatie met de uitvalcijfers in die jaren. Deze laten een flinke daling zien ten opzichte van voorgaande jaren, samenhangend met extra sturing op studievoortgang.

	2009	2010	2011	2012
Bachelor Muziek	19,8%	22,7%	14,5%	14,4%
Bachelor Docent Muziek	10,0%	12,0%	23,8%	13,0%
Bachelor Dans	22,6%	29,9%	29,8%	15,4%
Bachelor Docent Dans	4,3%	28,0%	50,0%	16,7%
Bachelor Circus Arts	31,6%	26,7%	10,5%	6,7%

2.5 Uitstroom en rendement

Als definitie wordt gehanteerd het percentage studenten van een instroomcohort dat het diploma haalt in de nominale studieduur + één jaar. Daarbij is relevant dat ook een korte vertraging van enkele maanden telt als een volledig jaar in dit overzicht.

Bachelor Muziek (4 jaar)					Bachelor Docent Muziek (4 jaar)			
Cohort	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Diploma behaald	54,7%	53,5%	56,1%	46,3%	53,8%	52,4%	31,4%	30,0%
Diploma behaald	14,4%	15,8%	14,9%	15,4%	3,8%	14,3%	18,8%	20,0%
Totaal behaald na 5	69,1%	69,3	71,1%	66,7%	57,7%	66,7%	50,2%	70,0%

Bachelor Dans (4 jaar)					Bachelor Docent Dans (4 jaar)			
Cohort	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Diploma behaald	80%	85,4%	87,8%	72,7%	81,0%	83,3%	58,3%	80,0%
Diploma behaald	5,0%	00%	30%	00%	48%	11,1%	83%	00%
Totaal behaald na 5	85%	85,4	90,8%	87,9%	85,8%	94,4%	61,6%	80,0%

Bachelor Circus Arts (4 jaar)				
Cohort	2009	2010	2011	2012
Diploma behaald	58,3%	72,7%	58,8%	71,4%
Diploma behaald	25,0%	18,2%	17,6%	14,3%
Totaal behaald na	83,3%	90,9%	76,4%	85,7%

Master Muziek (2 jaar)				
Cohort	2011	2012	2013	2014
Diploma behaald na 2	47,1%	41,5%	54,2%	62,9%
Diploma behaald na 3	19,6%	26,4%	22,0%	8,1%
Totaal behaald na 3 jaar	66,7%	67,9%	76,2%	71,0%

Master Danstherapie			
Cohort	2010	2012	2014
Diploma behaald na 3 jaar	44,5%	35,3%	20,0%
Diploma behaald na 4 jaar	11,1%	35,3%	-
Totaal behaald na 4 jaar	55,6 %	70,6%	

Cohort Master Kunsteducatie dt				
Cohort	2011	2012	2013	2014
Diploma behaald na 2 jaar	0,0%	50,0	25,0	0,0%
Diploma behaald na 3 jaar	0,0%	25,0	0,0%	0,0%
Totaal behaald na 3 jaar	0,0%	75,0	25,0	0,0%

Het bijzonder hoge rendement bij de bacheloropleiding Dans komt voort uit de eisen vanuit het werkveld, de uitzonderlijk gedreven studenten en een gedeelte van de studenten die in een later jaar instroomt. Het gedaalde rendement in de opleiding Docent Dans cohort 2013 hing samen met het relatief kleine aantal studenten, waardoor persoonlijke omstandigheden grote impact hebben op het rendement. Het cohort 2014 laat herstel zien. Het rendement bij de masteropleiding Kunsteducatie is onder de maat. Dit hangt niet samen met uitval, maar met langstuderen en wordt bovendien vertekend door het kleine aantal studenten. In 2018-2019 start de opleiding met een herzien curriculum en nieuw cohort studenten.

3/ Speerpunten in het gevoerde beleid

In dit bestuursverslag geeft Codarts inzicht in de belangrijkste beleidskeuzes en resultaten van het afgelopen jaar. Hieronder worden de Codartsbrede hoofdlijnen toegelicht. Vervolgens wordt voor elk van de 8 subdoelen uit het instellingsplan aangegeven wat de activiteiten en resultaten daarvan waren in 2017 (paragraaf 3.1 tot 3.8).

- Het **instellingsplan** dat in 2016 is vastgesteld vormde de basis voor de kaderbrief 2017 en voor de activiteitenplannen per opleiding/afdeling (de operationele vertaling). Het instellingsplan is breed verspreid onder interne en externe relaties. In diverse Codartsbrede bijeenkomsten is met studenten, docenten en managers gesproken over deze beleidsvoornemens. Het instellingsplan is de basis voor onze horizontale dialoog. De indeling van het bestuursverslag is dit jaar voor het eerst vormgegeven aan de hand van de indeling van het instellingsplan.
- In 2017 heeft Codarts de **landelijke ontwikkelingen** nauwgezet gevolgd. De afronding van de prestatieafspraken, het voorbereiden van mogelijke nieuwe kwaliteitsafspraken, de subsidieregeling Meer Muziek in de Klas, nieuwe accreditatiewetgeving en uiteraard de politieke hectiek van verkiezingen en formatie. Codarts heeft zich ingezet samen met de Vereniging Hogescholen en de andere kunsthogescholen om een dreigende korting op het kunstonderwijs te voorkomen. Op al deze thema's kenmerkt het beleid van Codarts zich door proactief handelen en het actief zoeken naar samenwerking. Codarts heeft in het kader van het studievoorschot fors ingezet op de voorinvesteringen in de onderwijskwaliteit, onder meer met investeringen in talentontwikkeling, het innovatiefonds en extra (IT-) faciliteiten voor studenten. Dit in samenspraak met de medezeggenschapsraad.
- De **Sectoragenda KUO-Next** geeft sturing aan de gezamenlijke ambities van de Nederlandse kunsthogescholen. In 2017 is gewerkt aan de vier speerpunten uit deze agenda: Talentontwikkeling, Internationalisering, Onderzoek en Flexibilisering. Codarts is bestuurlijk trekker van Team Talentontwikkeling en levert expertise aan Team Internationalisering.
- Het **Rotterdam Arts and Sciences Lab (RASL)** is een samenwerking tussen Codarts, Willem de Kooning Academie en Erasmus Universiteit Rotterdam. RASL omvat een ambitieuze onderzoekagenda en een uniek Double Degree-programma. In 2017 zijn enkele omvangrijke onderzoeksubsidies verworven, zijn twee Comenius-beurzen aangevraagd, is het tweede cohort van de Double Degree gestart en is de zichtbaarheid van RASL versterkt.
- De **samenwerking met het Koninklijk Conservatorium (KC)** in Den Haag is voortvarend ter hand genomen. Voor de opleidingen muziekeducatie bij Codarts en KC is gewerkt aan een gezamenlijk curriculum, de bestuurlijke inbedding van de 'interfaculteit' muziekeducatie kreeg verder vorm en er is een hoofd aangetrokken om deze interfaculteit te leiden. Voor de bacheloropleiding Klassieke Muziek werken

Codarts en KC eveneens samen; zo is in 2017 besloten om één artistiek leider aan te stellen voor de opleidingen Klassieke Muziek in zowel Rotterdam als Den Haag.

- In 2017 is gewerkt aan de **accreditatie van de Master Kunsteducatie**, inclusief een grondige herpositionering van de opleiding. Dit heeft geleid tot een positief oordeel van het visitatiepanel. In september 2018 start de opleiding met het vernieuwde curriculum.
- En last but not least: afgelopen jaar zijn belangrijke stappen gezet in de verwerking van **persoonsgegevens** binnen Codarts, dit in verband met de inwerkingtreding van nieuwe privacywetgeving (AVG) op 25 mei 2018. De projectorganisatie is opgestart, een Functionaris Gegevensbescherming is aangesteld, de archieven worden opgeschoond en er is een begin gemaakt met het opstellen van privacybeleid. Codarts werkt er hard aan om 'AVG-proof' te worden.

Naast de Codartsbrede speerpunten in het beleid is op tal van manieren gewerkt aan de realisatie van het instellingsplan 'Where talents become artists'. De activiteiten en resultaten zijn hieronder uitgewerkt voor elk van de acht subdoelen uit het instellingsplan.

3.1 Authentic, artistic craftsmanship:

Goal: *Provide (international) students with the tools to become authentic artistic craftsmen.*

Ook in 2017 stond de student voor Codarts centraal. Opleidingen hebben gewerkt aan het aanbieden van een hoogwaardig, sterk gepersonaliseerd onderwijsprogramma.

Hoofdvaklessen, groepsprojecten, ensembles, optredens, gastdocenten, examens: de dagelijkse praktijk van lesgeven vraagt continue aandacht. Specifieke aandacht ging uit naar de volgende onderwerpen:

- In 2017 is gewerkt aan het curriculum van de verschillende opleidingen. Met de afdelingen van de Bachelor Muziek is een traject gestart om te komen tot een zogenaamd 'backbone-curriculum'. Dit project biedt ruimte om het curriculum aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen in het werkveld, maar is vooral gericht op het inbouwen van een gemeenschappelijke structuur en vakinhoud. Daarmee willen we de keuzevrijheid van studenten om vakken bij een andere afdeling te volgen vergroten en de uitvoerbaarheid van het programma verbeteren. In 2018 wordt dit project voortgezet met het oog op zorgvuldige invoering. Ook bij diverse andere opleidingen zijn veranderingen doorgevoerd in het curriculum, zoals bij Uitvoerende Dans, Docent Dans, de Master of Arts Therapies en (samen met het KC) het curriculum van Docent Muziek.
- Twee studenten compositie van de opleiding Master Muziek zijn bijzonder geïnteresseerd in het integreren van beeldende elementen in hun werk en volgen naast de lessen bij Codarts ook een deel van hun programma bij de Willem de Kooning Academie.
- Er is een start gemaakt met een herijking van de diverse studierichtingen bij Wereldmuziek. Dat is vormgegeven door middel van een interne rondetafel, een externe rondetafel en gesprekken met de maestro's.
- De opleiding Master Choreografie (in samenwerking met Hogeschool Fontys) is in september 2017 van start gegaan. Uit maar liefst 75 aanmeldingen zijn de beste 15 studenten geselecteerd en is het eerste studiejaar van start gegaan.

- De herpositionering van de Master Kunsteducatie is ter hand genomen en viel samen met een succesvolle accreditatie. In 2017 is een vernieuwd curriculum uitgewerkt waarin de focus sterker ligt op kunsteducatie in het basis- en voortgezet onderwijs. In september 2018 zal het programma starten met dit vernieuwde curriculum.
- De studiebegeleiding heeft ingespeeld op de specifieke uitdagingen bij een aantal opleidingen en ook het OER is op een aantal punten aangepast om studenten te helpen voldoende studievoortgang te kunnen halen. Zo heeft bij Klassieke Muziek het Studentenhandboek een update gehad en is ingevoerd dat ook studenten die nog enkele studiepunten uit andere vakken missen wel het praktijkexamen moeten afleggen. Bij de Master Muziek is ingevoerd dat studenten die hun scriptie na de gestelde deadline inleveren puntenaftrek krijgen (en hoewel dit pas eenmaal nodig is geweest, bleek het gedragseffect waardevol in het tegengaan van langstuderen).
- In de selectie van topstudenten gaat veel tijd en geld zitten. In voorgaande jaren moesten studenten een eigen bijdrage in de selectiekosten betalen, maar het Ministerie van OCW heeft dit per 2017 afgeschaft. Dit lijkt voorsnog niet te leiden tot een grote stijging in het aantal aanmeldingen of het aantal no-shows (toegelaten studenten die zich uiteindelijk niet inschrijven). Codarts is door het Ministerie van OCW financieel gecompenseerd voor het niet langer mogen vragen van een eigen bijdrage in de selectiekosten.

3.2 Self-management

Goal: *Educate future artists, teachers, therapists and artistic researchers in 21st-century skills.*

- De arbeidsmarkt verandert en de curricula bij Codarts passen zich daarop aan. Dit krijgt onder meer vorm door het opnemen van modules Ondernemerschap. In 2016 heeft de opleiding Pop hier een start mee gemaakt, in 2017 is deze module samen met de Erasmus Universiteit Rotterdam verder uitgewerkt. De opleiding Jazz heeft deze overgenomen, met specifieke aandacht voor individuele coaching en het herkenbaar ontwikkelen van de eigen artistieke identiteit. Bij de opleiding Circus is Entrepreneurship opgenomen als module in het vierde jaar, in aanvulling op de al bestaande module in het derde jaar.
- Voor het docententeam van Codarts is ingezet op verdere professionalisering; opleidingsmanagers sturen hier actiever op in beoordelingsgesprekken. Docenten worden specifiek gestimuleerd om ook internationale ervaring op te blijven doen, bijvoorbeeld via de Erasmus+ Staff Exchange. En in 2017 namen diverse docenten deel aan het traject voor de Basiskwalificatie Examinering (BKE) en Seniorkwalificatie Examinering (SKE).
- De 21st century skills richten zich ook op samenwerken. In een aantal projecten worden studenten van diverse opleidingen bijeen gebracht en bij tal van voorstellingen gebeurt dat eveneens. Dat bleek bij uitstek tijdens het Big Day Festival op 1 april 2017 in concert- en congresgebouw De Doelen; een dag met meer dan 60 voorstellingen van in totaal bijna 400 studenten. In een meer informele setting proberen we studenten uit verschillende achtergronden vaker met elkaar in contact te brengen; in 2017 heeft het project 'Yellow House' hiervoor borrels, een diner en andere activiteiten georganiseerd.
- Contact met de beroepspraktijk vormt een onmisbaar onderdeel van het onderwijs bij Codarts. De afdeling Muziektheater heeft de contacten met stagebedrijven flink

aangehaald en duidelijker afspraken gemaakt over de invulling van stages. Afgelopen jaar draaiden maar liefst 11 studenten van Muziektheater mee in professionele theaterproducties in heel Nederland. Uitvoerende Dans heeft met danstournee 'Talent On The Move' opgetreden in 25 theaters door heel Nederland en zelfs een voorstelling gegeven in Polen.

- Bij Circus is self-management verwerkt in de module Professional Attitude. Het afronden van deze module is een voorwaarde voor een positief Bindend Studieadvies (BSA) in het eerste studiejaar. Studenten worden zich hierdoor al in het eerste jaar bewust van wat het betekent om professioneel circusartiest te zijn.
- Het opdoen van internationale ervaring door studenten blijft een aandachtspunt. De belangstelling voor uitgaande mobiliteit blijft beperkt vanwege het grote aantal internationale studenten en de internationale leeromgeving die Codarts al biedt. Afgelopen jaar is de voorlichting over exchanges doorgezet en zijn studenten ondersteund met beurzen, onder meer via Erasmus+ en het Holland Scholarship Program. Studenten gingen onder meer op uitwisseling naar New Orleans (VS), Salvador de Bahia (Brazilië), Berlijn (Duitsland), Trondheim (Noorwegen) en Melbourne (Australië).
- Bij de Havo/vwo voor Muziek en Dans (HMD) is een pilot gedaan op leerlingmobiliteit met Kroatië. Door in een vroeger stadium de HMD-leerlingen internationale ervaring op te laten doen, willen we hen beter voorbereiden op doorstroom naar de internationale dansbachelors.
- Onderdeel van lifelong learning vormt ook het deeltijdonderwijs dat Codarts aanbiedt. Naast de Master of Arts Therapies (in 2016 is de afstudeerrichting Danstherapie uitgebreid met een afstudeerrichting Muziektherapie) gaat het dan om de Master Kunsteducatie en de Master Choreografie.

3.3 Diversity

Goal: *Create an open and diverse learning and working environment.*

- Codarts heeft vanuit het International Office extra activiteiten ondernomen om internationale studenten onderling in contact te brengen, alsmede internationale en Nederlandse studenten meer met elkaar in contact te brengen.
- Om de diversiteit bij Codarts te borgen wordt extra ingezet op de instroom van Nederlands talent bij de opleidingen Uitvoerende Dans, Circus en de Master Muziek.
- Relevant in dit kader zijn ook de ondernomen acties naar aanleiding van #MeToo. Binnen Codarts is geen ruimte voor discriminatie of ander ongewenst gedrag en gaan we respectvol met elkaar om.
- In 2017 is geen beroep gedaan op het profileringsfonds.

3.4 Inquisitiveness

Goal: *Stimulate, participate and educate in research and develop an inquisitive and reflective attitude.*

- Onderzoek is een belangrijke kerntaak voor Codarts. Zoals in haar visie en missie is vastgelegd, wil Codarts met onderzoek een bijdrage leveren aan de artistieke ontwikkeling van studenten, de innovatie van het kunstonderwijs en de vernieuwing van het werkveld.

- Op 8 maart 2017 is de kwaliteitszorg van onderzoek van Codarts beoordeeld door een commissie, ter opvolging van de voorwaardelijke validatie door de Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek in 2015. Tijdens de visitatie op 8 maart heeft het panel tevens op hoofdlijnen het onderzoek beoordeeld vanuit BKO-perspectief, vooruitlopend op de BKO-visitatie in 2019. Naar het oordeel van de commissie voldoet de instelling aan de eisen voor de kwaliteitszorg van het onderzoek. Onder leiding van het nieuwe hoofd Codarts Research worden de aanbevelingen van de Validatiecommissie nu doorgevoerd binnen de organisatie.
- In 2017 is ingezet op het acquireren van onderzoeksmiddelen om de huidige onderzoekslijnen uit te breiden. Dit heeft onder meer geresulteerd in honorering van een SPRONG subsidie van 1,6 miljoen euro voor het lectoraat Performing Arts Medicine. Met deze subsidie richt Codarts het PErforming artist and Athlete Research Lab (PEARL) op. PEARL is het nationale onderzoekscentrum dat zich richt op de gezondheid en vitaliteit van podiumkunstenaars (dansers, musici en circusartiesten) en sporters. Doel van PEARL is om bij podiumkunstenaars en sporters enerzijds gezondheidsklachten te voorkomen en anderzijds de gezondheid te optimaliseren, zodat zij in staat zijn om tot excellente prestaties te komen. PEARL vormt de, tot nog toe ontbrekende, verbindende schakel tussen podiumkunsten, sport, zorg, onderzoek, onderwijs en bedrijfsleven.
- Codarts heeft de laatste twee jaar ingezet op doorstroming van excellente medewerkers in een PhD traject. In 2017 werkten 12 Codarts-medewerkers aan hun promotietraject. In 2017 ontving Dick de Graaf zijn PhD titel na verdediging van zijn proefschrift over jazz-composities op Messiaen. Codarts is nauw betrokken bij de landelijke discussie over promoveren in het kunstonderwijs (derde cyclus).
- Codarts hecht grote waarde aan het verbinden van het onderzoek met het onderwijs. Tijdens hun studie dienen studenten zich te bekwamen in het aannemen van een kritisch-reflectieve en onderzoekende houding en zich methodieken eigen te maken om zelfstandig onderzoek te kunnen uitvoeren. Deze kennis en vaardigheden kunnen zij vervolgens inzetten in hun loopbaan in de podiumkunsten, kunsteducatie, danstherapie en muziektherapie. In 2017 participeerden meer dan 150 studenten in het onderzoek van het lectoraat Performing Arts Medicine. Dit lectoraat heeft samen met Student Life de Student Life Monitor opgezet. Met behulp van deze monitor krijgen eerste, tweede en derdejaars studenten dans, circus en muziek meer inzicht in hun fysieke en mentale gezondheid.
- Codarts heeft eind 2015 samen met de Willem de Kooning Academie (WdKA) en Erasmus Universiteit (EUR) het Rotterdam Arts and Science Lab (RASL) opgericht. RASL heeft in 2017 een forse impuls gegeven aan het interdisciplinaire onderzoek van EUR, Codarts en WdKA. Door het bundelen van expertise richting subsidieverstrekking zijn vijf projecten gehonoreerd met een totale subsidieomvang van 3,3 miljoen euro.
- Vanuit de Master Muziek zijn gesprekken gestart met de Academy of Creative and Performing Arts (ACPA, onderdeel van de Universiteit Leiden), om te komen tot een doorlopende leerlijn Ba-Ma-PhD.

3.5 Sustainability

Goal: *Create a safe and healthy environment for students, teachers and staff to optimize lifelong learning.*

- De afdeling Student Life heeft in 2017 studenten geholpen bij het versterken van hun fysieke en mentale gezondheid. Vanuit het 'Performing Arts Health Center' zijn workshops en voorlichting gegeven. Het team bestaande uit studieloopbaanbegeleiders, een fysiotherapeut, een diëtist en een mental coach is uitgebreid met een psycholoog. De Student Life Monitor, een initiatief waarbij studenten met maandelijkse vragenlijsten rapporteren over hun gezondheid, is in 2017 niet alleen bij Performing Arts uitgevoerd, maar is uitgebreid met de studenten van de afdeling Klassieke Muziek.
- In de afgelopen jaren is veel aandacht geweest voor studeren met een functiebeperking (fysiek of mentaal). Landelijk is geconstateerd dat deze studenten relatief veel moeite hebben met het succesvol afronden van hun opleiding. Codarts is daarop een uitzondering en kreeg een bijzonder positieve score van het Centrum Hoger Onderwijs Informatie (CHOI) op het faciliteren van studeren met een functiebeperking.
- In het oog springend is daarnaast de volledig vernieuwde kantine op Kruisplein. De vormgeving en het assortiment zijn volledig ingesteld op de behoeftes van de studenten die (fysiek) intensief onderwijs volgen. Hierin heeft Codarts samen opgetrokken met Sodexo en is onder meer inspiratie opgedaan bij Sportcentrum Papendal.
- Het bieden van een veilige onderwijsomgeving stond afgelopen jaar onder meer in het teken van #MeToo. Zeker gezien de incidenten bij enkele onderwijsinstellingen elders in Nederland hebben we hier veel aandacht aan besteed. Studenten zijn extra geïnformeerd over de gedragsregels en het bestaan van vertrouwenspersonen bij Codarts, zodat zij weten waar ze terecht kunnen indien er sprake zou zijn van ongewenst gedrag. Opleidingsmanagers zijn gevraagd hier extra alert op te zijn.
- Om duidelijkheid te scheppen is afgelopen jaar ook een Richtlijn Middelenmisbruik opgesteld. Daarin stelt Codarts heldere grenzen aan het gebruik van alcohol, tabak, drugs of andere middelen die niet op een onderwijsinstelling thuishoren.

3.6 Connectivity

Goal: *Have no limits in partnership with students, teachers, staff and partners to pursue the most dynamic, excellent and challenging, learning and working environment.*

- Codarts heeft vorig jaar stevig geïnvesteerd in haar interne en externe dialoog. Een belangrijke stap voor de interne dialoog waren de verkiezingen voor de Medezeggenschapsraad (MR) in januari 2017. De nieuwe MR is in volledig vernieuwde samenstelling voortvarend van start gegaan. Verder is veel contact met de studentenpanels van de diverse opleidingen en houdt het College van Bestuur maandelijkse vergaderingen met alle managers.
- De contacten met het werkveld kregen onder meer vorm via tal van stages, de Talent on the Move-tournee, tal van eindexamenvoorstellingen met externe gasten en optredens op diverse festivals.
- Codarts heeft internationale projecten gedaan met partners in binnen- en buitenland. Voorbeelden hiervan zijn de uitwisseling van Docent Dans met Nepal en China, het bezoek aan Zuid-Afrika vanuit de Bachelor Docent Muziek, een pop-project in Manchester en de deelname aan een congres in het Verenigd Koninkrijk door Student Life. Daarnaast zijn samenwerkingsovereenkomsten gesloten met USC Thornton in de

Verenigde Staten en met de University of Curaçao. Met tal van inkomende bezoeken heeft Codarts zich kunnen presenteren aan internationale partners, onder meer uit de Verenigde Staten, Zweden en Denemarken.

- Samen met de Willem de Kooning Academie is Codarts gestart met de organisatie van het tweejaarlijkse ELIA-congres dat eind 2018 in Rotterdam zal plaatsvinden. Codarts heeft tevens het voortouw genomen in het opstellen van een bidbook waarmee we samen met de andere Rotterdamse hogeronderwijsinstellingen en de Gemeente Rotterdam het grootste onderwijscongres van Europa naar Rotterdam willen halen: het congres van de European Association for International Education (EAIE).

3.7 Talent Scouting and development

Goal: *Scout and support talent in a diversified (international) society.*

- Opleidingen hebben op tal van manieren ingezet op het werven van talentvolle en gemotiveerde studenten. Voor de beschikbare opleidingsplaatsen bij de RASL-Double Degree zijn middelbare scholen bezocht, de opleiding Docent Dans heeft een Grand Tour gedaan, de opleiding Uitvoerende Dans is gestart met audities in Kroatië en de opleiding Circus is erin geslaagd nieuw talent te trekken met een achtergrond in turnen, zeer waardevol gezien het onderdeel partneracrobatiek in het curriculum.
- Het team van de Havo/vwo voor Muziek en Dans is uitgebreid met een nieuwe muziekcoördinator. Daarnaast is geparticipeerd in de evaluatie van de DaMu-regeling, een onderzoek in opdracht van het Ministerie van OCW. Begin 2018 heeft de HMD bericht gekregen dat haar licentie met vier jaar is verlengd.
- De coaching van HMD-leerlingen door muziek- en dansdocenten is geïntensiveerd. Dit heeft bijgedragen aan een gestegen instroom vanuit de HMD naar de dansopleidingen van Codarts. Verder hebben Codarts en de HMD beleid opgesteld om internationalisering als doorlopende leerlijn te versterken. In dit kader is een pilot-uitwisseling gedaan met een partnerschool in Kroatië, waardoor HMD-leerlingen internationale ervaring opdeden die van pas komt tijdens een eventuele vervolgstudie bij Codarts.
- Met scholenkoepel LMC en de Gemeente Rotterdam zijn de mogelijkheden verkend voor een 'Rotterdams College voor de Kunsten': een middelbare school met alle schoolniveaus en alle kunstdisciplines. Dit biedt kansen om de doorstroom van Nederlands talent naar het kunstvakonderwijs te vergroten en interdisciplinaire crossovers tussen kunstdisciplines te faciliteren. In 2018 wordt met de Gemeente Rotterdam gesproken over mogelijke huisvesting.
- Samen met HMD is een analyse gemaakt van internationalisering als doorlopende leerlijn van vo naar hbo. Dit vraagt om extra inzet: in 2017 is gestart met het voorbereiden van een Strategic Partnership-aanvraag bij het Nationaal Agentschap Erasmus+.
- In het landelijk overleg over talentscouting en talentontwikkeling heeft Codarts een actieve rol op zich genomen, onder meer als trekker van het bestuurlijk Team Talentontwikkeling, onderdeel van de Sectoragenda KUO-Next. In dit kader wordt gewerkt aan een integrale visie op talentontwikkeling (vooropleiding, hoger onderwijs, arbeidsmarkt), financiering van talentbeurzen en het evalueren van de DaMu-regeling.

- In de regio is onder meer ingezet op het versterken van kunst- en cultuureducatie in het funderend onderwijs. Codarts werkt daartoe nauw samen met een drietal pabo's en doet mee aan het subsidieprogramma *Meer Muziek in de Klas*.

3.8 Organisation and Resources

Goal: *A healthy, dynamic, transparent and consistent administrative organisation ready for the 21st-century.*

- Succesvol onderwijs brengt veel logistieke uitdagingen met zich mee. In 2017 is geïnvesteerd in het afstemmen van deze logistieke processen rondom de jaarplanning, Onderwijs- en Examenreglement (OER), auditieplanning, projectweken, studiegidsen, etc. Hiervoor is het Stuurgroep Overleg Onderwijs-Management (STOOM) ingericht. Afgelopen jaar is onder meer de applicatie Osiris Zaak geïmplementeerd en is ingevoerd dat getuigschriften worden opgeslagen in Osiris Document. In 2018 volgen de modulebeschrijvingen via Osiris Catalogus. Vermeldenswaardig is ook de vervroegde inschrijfdeadline van 1 september (in plaats van 1 oktober), waardoor de roostering en docentcontracten sneller gerealiseerd waren en de onderwijslogistiek beter verliep.
- Afgelopen jaar is stevig geïnvesteerd in de faciliteiten bij Codarts. Zo is het wifi-netwerk op Kruisplein volledig vernieuwd en zijn nieuwe leermiddelen aangeschaft. Piano's hebben groot onderhoud gehad, kleed- en doucheruimtes zijn gerenoveerd en de voorbereidingen zijn getroffen voor de duurzame vernieuwing van het dak van locatie Kruisplein. Hiervoor wordt samen opgetrokken met het project 7 Square Endeavour, met het oog op duurzaam gebruik van het dak voor zonne-energie, waterberging en/of recreatie. In het oog springend was ook de vernieuwing van de kantine op Kruisplein.
- De bouw van de nieuwe locatie voor de opleiding Circus Arts is in volle gang. Op 2 november heeft Codarts met de Gemeente Rotterdam een huurintentieovereenkomst getekend voor de nieuwe Fenixloods 1. In 2018 loopt dit door en per september 2019 kunnen naar verwachting de circuslessen op deze nieuwe locatie gegeven worden. De in 2017 gezette stappen op het vlak van huisvesting zullen in 2018 worden ingebed in een op te stellen integrale huisvestingsvisie.
- Codarts is verantwoordelijk voor de veiligheid van haar studenten en docenten. In 2017 is extra geïnvesteerd in de uitbreiding van de bedrijfshulpverlening (BHV) en het aantrekken van een extra *rigger* bij de opleiding Circus Arts. De jaarlijkse ontruimingsoefeningen zijn goed verlopen. Daarnaast hebben diverse opleidingen extra aandacht gegeven aan veilig gedrag, bijvoorbeeld middels een *code of conduct* of een module *professional attitude* in het curriculum. In 2018 zal een externe nulmeting volgen gericht op *safety & security*.
- De afdeling Communicatie & PR heeft in 2017 extra ingezet op werving voor de nieuwe Master Choreografie en de Double Degree van RASL. De website van Codarts is op een aantal punten verbeterd, op basis van de uitkomsten van een 'user interface test' van de website. En in 2017 zijn de eerste studenten gestart als Codarts-vlogger om studenten een rol te geven in de communicatie.

4/ Sociaal jaarverslag

Het sociaal jaarverslag geeft inzicht in de wijze waarop Codarts haar sociaal beleid heeft uitgevoerd in 2017. Dit beleid is altijd gericht op goed werkgeverschap, zodat werknemers in staat worden gesteld zich optimaal te ontwikkelen en ontplooien. Professionalisering en duurzame inzetbaarheid zijn hedendaagse thema's en daarmee belangrijke beleidsonderdelen voor Codarts. Uitgangspunt hierbij is eveneens het instellingplan *Where talents become artists*.

4.1 Professionalisering

De cao voor het hbo kent medewerkers ruime voorzieningen toe in tijd en geld als het gaat om professionalisering. Volgens O-1 lid 2 van de cao moet Codarts minimaal 6% van het getotaliseerde jaarinkomen besteden aan professionalisering. De helft daarvan wordt besteed aan een basisrecht in uren, de andere 3% aan out-of-pocketkosten. Het getotaliseerd jaarinkomen is in 2017 begroot op 11.977.671 euro.

- De benutting van het professionaliseringsbudget in geld bedroeg in 2017 150.160 euro. Dit zijn alle kosten die rechtstreeks verband houden met studies, scholingen, trainingen en symposia of conferenties (studiemateriaal, reis- en verblijfkosten) en die op "scholing" geboekt worden. Hiermee komt het bedrag van de out of pocketkosten op 1,25% van het getotaliseerd jaarinkomen.
- De benutting van het professionaliseringsbudget in tijd (uren scholing x uurloon betreffende medewerkers) bedroeg 365.436 euro. Hiermee komt het bedrag van de urenbesteding op 3,05% van het getotaliseerde jaarinkomen.

De totale besteding voor 2017 geeft een onderuitputting van 144.054 euro, veroorzaakt door de uitgaven op de out-of-pocketkosten. De uitgaven in 2017 laten ten opzichte van de voorgaande jaren wel een duidelijke stijging zien.

Professionalisering staat stevig op de agenda bij Codarts. Het is een belangrijk onderwerp van gesprek in de gesprekkencyclus met alle medewerkers en er worden organisatiebreed initiatieven genomen voor scholing.

Zo zijn in 2017 persoonlijke aanvragen gehonoreerd op het gebied van coaching, een aanvraag voor een opleiding financieel-economisch management voor een medewerker van de afdeling Financiën en een aanvraag voor twee managers voor het leeratelier Strategisch Hoger Onderwijs. In overleg met de vakbonden hebben we eveneens voor elke medewerker van Codarts een Rotterdampas ter beschikking gesteld ter bevordering van de educatie op het gebied van kunst en cultuur in Rotterdam en omgeving.

Docenten met een mastergraad

Met het Ministerie van OCW is de ambitie afgesproken dat 30% van de docenten in het hbo een mastertitel heeft. Destijds bedroeg het percentage 27% en we zien voor 2017 een daling naar 25%. Deze daling wordt veroorzaakt door docenten die met pensioen of uit dienst zijn gegaan, maar ook door het aantal gastdocenten. De mogelijkheden voor het volgen van een

Masteropleiding in het kunstvakonderwijs zijn beperkt. Op dit moment zijn 13 docenten bezig met een Master of PhD, waarvan 1 docent met een lerarenbeurs. Op het moment dat zij hun studie afronden bedraagt het percentage docenten met een mastertitel 29%.

Basiskwalificatie docenten

Twee docenten hebben in 2017 de opleiding Basiskwalificatie Examinering (BKE) met goed gevolg afgerond. Op dit moment neemt een aantal docenten deel aan een BKE-traject bij het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Dit is in de vorm van een train de trainer constructie zodat deze docenten een soortgelijke training voor Codarts op kunnen zetten. In 2018 start de Senior kwalificatie Examinering (SKE) voor leden van de toetscommissie en een aantal managers in samenwerking met de Hogeschool Rotterdam.

Incompanytrainingen

Naast de terugkerende trainingen voor BHV en EHBO, heeft Codarts trainingen laten verzorgen door externe partijen op het gebied van: het voeren van lastige gesprekken, effectief werken voor het management, Excel voor beginners en gevorderden, notuleren op de laptop/lpad voor managementassistenten, effectief schrijven en effectief beleidsstukken schrijven voor medewerkers en management, mindfulness en lezingen in het kader van circulair denken door Henk Oosterling.

Duurzame inzetbaarheid

De regeling voor Duurzame Inzetbaarheid (DI) in de cao is bedoeld om werknemers in de gelegenheid te stellen afspraken te maken die hen helpen om ook op langere termijn het werk goed, op een gezonde manier en met plezier te blijven doen en om werk en privé goed te kunnen combineren. De eigen verantwoordelijkheid en keuzes van de medewerker staan daarbij voorop. De werknemer overlegt jaarlijks in de gesprekkencyclus met zijn direct leidinggevende of en op welke wijze DI-uren aangewend worden. In 2017 hebben 17 medewerkers een aanvraag voor Duurzame Inzetbaarheid ingediend voor in totaal 394 uur. De bestedingsdoelen variëren, maar hebben voornamelijk betrekking op herstel van de balans tussen werk en privé. In 2016 ging het in totaal om slechts 10 aanvragen en 113 uur.

Arbeidsomstandigheden

De aandacht van de Codarts ARBO-stuurgroep is in 2017 vooral uitgegaan naar de relevante resultaten uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) 2016, de implementatie van de nieuwe ARBO-wet en de actualisatie van de Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E).

Medewerkerstevredenheidsonderzoek 2016

Bij de resultaten van het MTO dat eind 2016 heeft plaatsgevonden gaat het in dit kader om twee thema's: werkdruk en middelen & veiligheid.

Werkdruk

Het thema werkdruk is in het MTO zoals Codarts dat volgens de systematiek van Integron uit laat voeren als volgt bevraagd (tevredenheid met en belang van):

- de beschikbare tijd om het werk te doen;
- de emotionele druk die het werk oplevert;
- de mate waarin medewerkers het werk mentaal aankunnen;

- de fysieke belasting van het werk (rusttijd tussen lessen e.d./*alleen voor dansdocenten*);
- de mate van herstel van de werkzaamheden in de vrije tijd;
- de balans in werk en privésituatie;
- de mogelijkheid om ervaren werkdruk te bespreken met de direct leidinggevende.

(Te) hoge werkdruk in het onderwijs is een onderwerp waarvoor de laatste jaren landelijk en ook in het hbo veel aandacht is. Dit manifesteert zich onder meer in tal van seminars over het meten, bespreekbaar maken en aanpakken van een hoge werkdruk, een uitgebreid instrumentarium en gerichte onderzoeken van de onderwijsinspectie.

Codarts onderscheidt zich op dit thema in positieve zin met een gemiddelde score van 7,2 (rapportcijfer/tienpuntschaal): hoger dan in 2014 (6,9) en 2012 (6,7), hoger dan de landelijke benchmark van hogescholen (6,6) en hoger dan de overige kunstvakopleidingen daarbinnen (eveneens 6,6). Hierbinnen springt vooral de goede score op de vraag naar de bespreekbaarheid van de ervaren werkdruk in het oog (7,55).

Dit laat onverlet dat er opleidingen/afdelingen (Wereldmuziek, centraal-overig, ASC) en functiegroepen (centrale staf & ondersteuning, onderwijsondersteuning) zijn waar een substantieel deel van de medewerkers aangeeft de werkdruk als (veel) te hoog te ervaren. Dit manifesteert zich het meest nadrukkelijk bij de groep decentraal werkzame onderwijsondersteuners, met een totaalscore van 6,1 en daarbinnen 4,74 voor de beschikbare hoeveelheid tijd om het werk te doen en 5,65 voor de mate van herstel in de vrije tijd. Hier ligt een expliciete rol voor het opleidingsmanagement. In 2017 zijn diverse maatregelen genomen, zoals herschikking van taken, aangepaste werkwijzen (onder andere digitalisering) en op beperkte schaal uitbreiding van de formatie.

Middelen & veiligheid

Dit thema wordt door een groot deel van de medewerkers minder positief beoordeeld. Weliswaar is de gemiddelde totaalscore met 7,1 alleszins redelijk (door goede onderliggende scores waar het gaat om aandacht voor gezondheid, middelen om veilig te kunnen werken en het gevoel van veiligheid op de werkplek), de tevredenheid over gebouw en werkplek (5,8) alsmede de middelen om het werk te doen (6,5) was onder de maat. Nadere analyse heeft geleerd dat dit vooral om het gebouw Kruisplein ging en is reden geweest voor een flink aantal meer of minder ingrijpende aanpassingen, mede op basis van een aanvullende inventarisatie van de wensen en suggesties van medewerkers. Zo is de 7^e verdieping opnieuw ingedeeld, hebben de meeste medewerkers die een groot deel van de week aanwezig zijn weer een vaste werkplek gekregen, kunnen aanvullende ruimtes worden gereserveerd in het Groothandelsgebouw en zijn op verschillende plaatsen in het gebouw Kruisplein extra werkplekken gecreëerd. Waar dit flexibele werkplekken betreft is er met nadruk op gewezen dat deze werkbladen én de computers die niet haaks op de ramen zijn geplaatst uit ARBO-oogpunt niet geschikt zijn om een hele dag aan te werken. Tevens is een deur in de pantry geplaatst en zijn verschillende vergaderruimtes geluidsarmer gemaakt. Aangezien de geluidsoverlast bij het werken in de kantoortuin bleef bestaan worden inmiddels op verzoek koptelefoons beschikbaar gesteld.

Nieuwe ARBO-wet

De nieuwe **arbeidsomstandighedenwet**, van kracht sinds 1 juli 2017, richt zich meer dan voorheen op preventie, beroepsziekten en arbeidsgerelateerde gezondheidsklachten en beoogt de betrokkenheid van de medewerkers te versterken. Voor de medewerkers van

Codarts zijn de belangrijkste wijzigingen het open spreekuur en de mogelijkheid van een second opinion bij een andere, externe bedrijfsarts. Met de huidige bedrijfsarts/ARBO-dienst zijn afspraken gemaakt om deze en andere wijzigingen in de gewenste werkwijze adequaat te implementeren, terwijl parallel een heroriëntatie plaatsvindt.

Hiernaast behelst de nieuwe wet een belangrijkere en zwaardere rol voor de preventiemedewerker, hetgeen voor Codarts betekent dat deze taken kwantitatief en kwalitatief anders moeten worden belegd. Dit gaat samen met een toch al noodzakelijke herziening omdat door personele wisselingen de werkwijze met een of meer preventiemedewerkers op elke locatie niet meer mogelijk was. Indien nodig wordt voor deskundigheid op het gebied van werkplekinrichting en aangepast meubilair een beroep gedaan op de Zitacademie.

Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)

Voorjaar 2017 heeft de VH/Zestor een nieuw, gezamenlijk met hoger onderwijsinstellingen ontwikkeld instrument beschikbaar gesteld: de branche-RI&E voor het hbo, in de vorm van het ArboManagementSysteem (AMS). Dit is een digitaal, webbased systeem met een modulaire opbouw: diverse vragenlijsten (in beginsel standaard, maar desgewenst aan te passen) over alle relevante aspecten van de arbeidsomstandigheden in uiteenlopende vormen van onderwijs (van laboratoria via beeldende vorming tot podia & evenementen). Dit maakt het mogelijk het systeem in te zetten op een manier die past bij de Codarts-organisatie en de soorten onderwijs die Codarts verzorgt.

Belangrijk is dat het AMS door beantwoording van de vragenlijsten niet alleen een valide, toetsbare RI&E oplevert, maar ook suggesties voor de aanpak/oplossing van knelpunten en een systeem voor het sturen en beheersen van het vervolgproces gericht op voortdurende verbetering van arbeidsomstandigheden.

In de tweede helft van 2017 is het systeem ingericht naar de verschillende organisatieonderdelen en zijn voor de locatie Kruisplein in samenspraak met betrokkenen en de MR de vragenlijsten ingevuld. Begin 2018 volgt het WMDC, waarna besluitvorming over de in het plan van aanpak opgenomen maatregelen en prioriteitstelling zal plaatsvinden en met de uitvoering wordt begonnen. De locatie Fenixloods 1 komt later aan bod vanwege de ophanden zijnde verhuizing en de nog relatief actuele RI&E voor het huidige pand (Fenixloods 2).

Gehoorbescherming

Tot slot een onderwerp waaraan sinds jaar en dag systematisch aandacht wordt besteed: de gehoorbescherming van docenten en andere medewerkers die gedurende hun werk aan (te) veel geluid worden blootgesteld. Gemiddeld eenmaal in de zes weken wordt zowel op het Kruisplein als in het WMDC de gelegenheid geboden aan studenten en medewerkers om hun gehoor te laten testen, advies in te winnen en gehoorbeschermers te laten aanmeten (de aanschafkosten voor de betreffende medewerkers worden vergoed uit een projectbudget vanuit de collectieve ziektekostenverzekering). De belangstelling voor deze sessies en het gebruik van gehoorbescherming is ook in 2017 onverminderd groot gebleven.

4.2 Ziekteverzuim

In 2017 zijn in totaal 233 verzuimmeldingen verwerkt met een totaal aantal verzuimdagen van 1.446 op jaarbasis. In 2016 betrof het 2.401 dagen op jaarbasis, dit is een daling van 955 dagen. 2017 begon met een hoog verzuimpercentage van 3,79% en daalde gaandeweg het jaar. Hierdoor eindigen we met een gemiddeld ziekteverzuim van 1,93%.

Verzuimpercentage	2015	2016	2017
Kort verzuim (1-7 dgn)	1,4%	0,65%	0,62%
Middellang verzuim (8-42 dgn)	1,3%	0,65%	0,03%
Langdurig verzuim (43-365 dgn)	2,2%	1,20%	0,58%
Extra lang verzuim (> 365 dgn)	0,3%	0,10%	0,69%
TOTAAL	5,2%	2,6%	1,93%

4.3 Werkloosheid (WW/BWW)

Codarts is als eigenrisicodrager tevens verantwoordelijk voor de re-integratie van een werkloze werknemer. Codarts heeft hiervoor vanaf 2017 een externe partij, Randstad, ingehuurd. Deze partij begeleidt en bemiddelt voor medewerkers die uitstromen naar ander werk. Bij aanvang van het jaar is Codarts gestart met 8 ex-werknemers die aanspraak konden maken op een Bovenwettelijke (BWW) uitkering. Op dit moment zijn het er nog 5 en is de BWW-last aanzienlijk afgenomen.

4.4 Werving en selectie

Vervuld met	2015	2016	2017
Interne kandidaten	1	5	4
Reeds werkzaam via inhuur	4	3	0
Externe kandidaten	12	11	24
TOTAAL VACATURES	17	19	28

4.5 Vertrouwenspersonen en mediation

Sandra Roosenburg en Ronald Kool zijn de interne vertrouwenspersonen en Margriet Maris is de externe vertrouwenspersoon. In de gedragscode worden de Codarts gedragskernwaarden genoemd: respect, verantwoordelijkheid, professionaliteit en vertrouwen.

De vertrouwenspersonen zijn er voor het personeel en de studenten op momenten dat zij zich onveilig voelen binnen de werk- en onderwijsomgeving als gevolg van gedrag van een medestudent, docent of collega. Dat kan pestgedrag zijn, intimidatie, geweld of discriminatie. De betrokkene kan zich tot een vertrouwenspersoon richten om te praten over de ervaring en om advies of ondersteuning te krijgen bij de aanpak van de situatie. In 2017 zijn gerichte voorlichtingsactiviteiten ontwikkeld die studenten en medewerkers informeren over de vertrouwenspersonen bij Codarts.

In 2017 hebben in totaal 11 personen een beroep gedaan op de vertrouwenspersonen. Dat waren 2 studenten en 9 medewerkers.

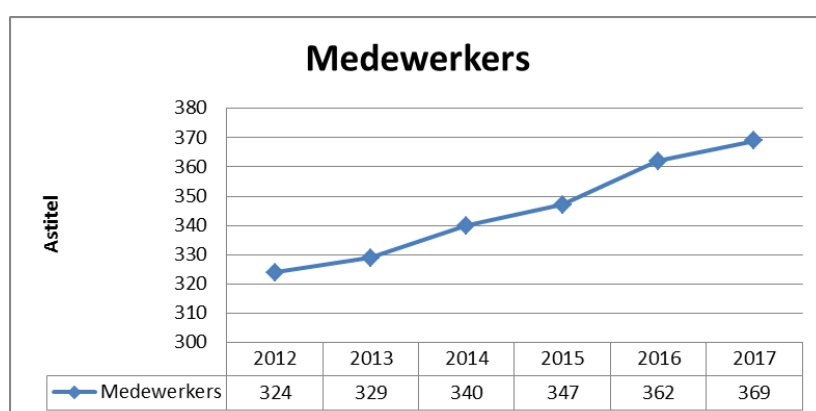
4.6 Arbeidsvoorwaarden

Kosten decentrale arbeidsvoorwaardenmiddelen (DAM gelden)

In 2017 hadden we een budget van € 183.149 euro en is uiteindelijk 202.810 euro uitgegeven. Er is vanaf 2017 geen sprake meer van onder uitputting op de besteding van de decentrale arbeidsvoorwaardenmiddelen.

4.7 Kengetallen

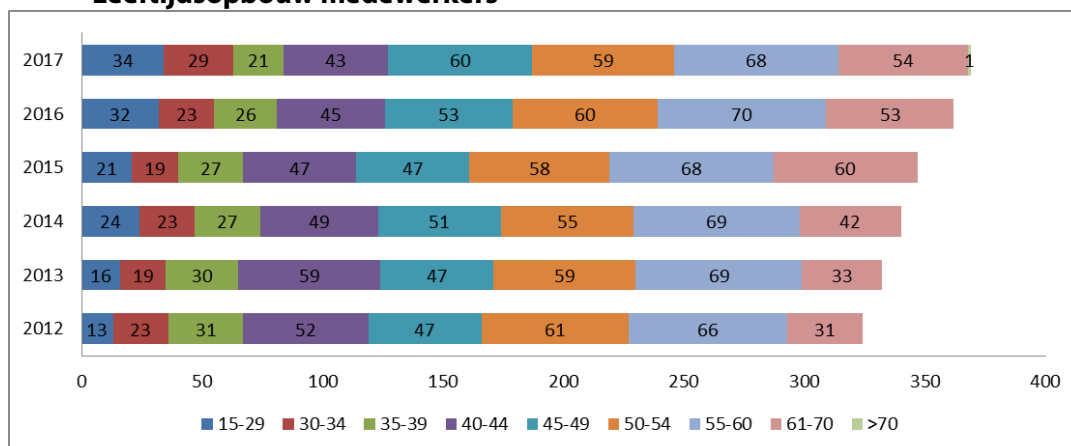
Totaal aantal medewerkers

Verhouding OP/ OOP/ AOP

Indirect en direct	Salarisschale												Totaal
Onderverdeling	Schaal 02	Schaal 04	Schaal 05	Schaal 06	Schaal 07	Schaal 08	Schaal 09	Schaal 10	Schaal 11	Schaal 12	Schaal 13	Schaal 15	
AOP	0,89	13,85	3,44	2,83	6,44	8,13	0,98	6,73	4,00	9,74	1,00		58,05
Man	0,89	9,06	3,00	2,00	4,00	2,00		2,40	4,00	4,00	1,00		32,35
Vrouw		4,80	0,44	0,83	2,44	6,13	0,98	4,33		5,74			25,70
OOP					1,56					0,81			2,37
Vrouw					1,56					0,81			2,37
OOP-Z	0,05		1,00	5,44	9,31	9,77	6,78	0,89	2,00	2,67	4,50	1,80	44,21
Man	0,02		1,00	2,00	9,31	0,89	6,78		2,00		3,00	0,80	16,48
Vrouw	0,04			3,44	9,31	8,88		0,89		2,67	1,50	1,00	27,73
OP								0,98	39,59	53,67	5,08		99,33
Man								0,81	24,96	35,08	3,39		64,24
Vrouw								0,17	14,63	18,59	1,70		35,09
Totaal	0,94	13,85	4,44	8,27	17,31	17,90	7,75	8,61	46,40	66,08	10,58	1,80	203,95

Leeftijdsofbouw medewerkers

4.8 Korte vooruitblik op 2018 en verder

Participatiewet

Codarts moet in 2024 vooralsnog 10 medewerkers met een arbeidsbeperking geplaatst hebben. In februari 2015 vonden de eerste gesprekken plaats met het werkgeversservicepunt Rijnmond. Op basis van deze gesprekken stelde Codarts destijds twee profielen op en bood deze aan bij het servicepunt. Het servicepunt heeft tot op heden geen passende kandidaten kunnen aanbieden.

In 2017 heeft Codarts contact gezocht met stichting Pameijer. Pameijer heeft voor Codarts, naar aanleiding van een bezoek van één van hun *jobcarvers*, een profiel opgesteld. De verwachting is dat stichting Pameijer kandidaten aan Codarts kan voorleggen die de taken uit de opgestelde profielen kunnen uitvoeren.

Gastdocentenbeleid/Wet DBA

In september 2016 werd als gevolg van de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (Wet DBA) een hernieuwde procedure voor de gastdocenten ingevoerd. Voor een goede implementatie is een inventarisatie gemaakt van het totale gastdocentenbestand en de verstrekte opdrachten. Als gevolg van de invoering van de Wet DBA is in 2016 een aantal gastdocenten in loondienst gekomen bij Codarts. De handhaving van de Wet DBA is opgeschort tot 1 januari 2020. Het kabinet streeft ernaar de Wet DBA vanaf dat moment te vervangen, in lijn met de afspraken in het Regeerakkoord. Codarts houdt zich aan de hernieuwde procedure welke is ingevoerd in 2016 en wacht de nieuwe wetgeving af.

Functiewaardering

Een onderhoudstraject voor het functiewaarderingssysteem is in 2015 gestart, in 2016 aangevuld met een aantal gewijzigde functies en deels in 2017 geïmplementeerd. In 2018 moet er een nieuwe cao tot stand komen waarin het functiegebouw eveneens een update zal krijgen. In afwachting hiervan wordt het onderhoudstraject *on hold* gezet.

Afas

Op 1 maart 2016 gingen het nieuwe personeelsinformatiesysteem van AFAS (Profit) en het medewerkersportaal (InSite) live. De overgang naar het nieuwe systeem, met name de

toegankelijkheid en de gebruiksvriendelijkheid, werd goed ontvangen door het management en medewerkers van Codarts.

In 2017 is de P&O-applicatie "InSite" verder uitgerold door onder andere de implementatie van verschillende hrm-modules. De voorbereidingen voor het inrichten van modules voor de gesprekkencyclus zijn eveneens in 2017 gedaan. In 2017 zijn tijdens de managementdagen de wensen van het management geïnventariseerd. Er wordt tevens een kick-off (informatie/instructie) voor het management georganiseerd in het voorjaar van 2018.

5/ Kwaliteitszorg

5.1 Kwaliteitszorgsysteem

Codarts werkt constant en planmatig aan verbetering: van het onderwijs, van de onderwijsorganisatie en administratie, van de begeleiding van studenten, van de bedrijfsvoering, etc. Hierbij willen we, in overleg met alle betrokkenen, een steeds hoger niveau realiseren en dit ook adequaat borgen. We willen een op kwaliteitsverbetering gerichte cultuur stimuleren, waarin opleidingen/studierichtingen en afdelingen hun verantwoordelijkheid voelen en nemen (eigenaarschap); kwaliteitszorg is immers van ons allemaal.

De PDCA¹-cyclus die Codarts hanteert, met als beleidsmatig referentiekader het instellingsplan, bestaat in de kern uit:

- de jaarlijkse kaderbrieven Financiën en Kwaliteitszorg, waarin het CvB de richtlijnen voor het betreffende begrotingsjaar of studiejaar geeft;
- activiteitenoverzichten per opleiding/afdeling, waarin activiteiten worden opgenomen die voortvloeien uit het instellingsplan en verbetermaatregelen op grond van evaluatieresultaten. De plannen voor het betreffende studiejaar worden daarnaast ook in een gezamenlijke bijeenkomst van management en medewerkers gepresenteerd;
- 'stoplichtenrapportages' om gedurende het jaar de stand van zaken aan te geven, zodat tussentijdse voortgangsbewaking en desgewenst bestuurlijke bijsturing plaats kan vinden. Aan het einde van het studiejaar vindt wederom een gezamenlijke bijeenkomst plaats waarin de bereikte resultaten worden besproken.

Deze stoplichtenrapportages kennen een structureel, cyclisch karakter en vormen ook de basis voor de kwaliteitszorg in de toekomst. Naast de activiteitenoverzichten/stoplichtenrapportages worden diverse evaluatievormen en andere kwaliteitszorginstrumenten gebruikt om de tevredenheid van betrokkenen te meten en/of te toetsen of de geformuleerde doelen worden gerealiseerd:

- onderwijsbeoordelingen met behulp van het digitale systeem EvaSys en volgens een in beginsel vaste systematiek met vragen over een semester en een aantal modules met bijbehorende docenten. Deze evaluaties worden centraal uitgevoerd, op basis van door de opleidingen opgestelde evaluatieagenda's;
- de Nationale Studenten Enquête (NSE) waaraan Codarts om het jaar deelneemt;
- eveneens tweejaarlijks een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) waarbij aansluiting is gezocht bij een hiervoor op landelijk niveau ontwikkeld instrument (Integron, in samenwerking met Zestor) dat benchmarking mogelijk maakt;
- evaluatie van specifieke activiteiten, onderwijsprojecten en/of organisatieonderdelen en werkprocessen in de vorm van een interne audit of met behulp van EvaSys;
- de Hbo Kunstenmonitor waaraan Codarts elk jaar en voor alle opleidingen deelneemt;

¹ Plan – Do – Check – Act

- jaarlijks een inventarisatie en analyse van de studieuitval en redenen daarvoor;
- de studentenpanels die waardevolle input leveren;
- participatie in U-multirank: een instrument voor internationale vergelijking van instellingen voor hoger en wetenschappelijk onderwijs (voorheen alleen op instellingsniveau, sinds 2017 ook voor de Master Muziek en de bachelors Muziek en Docent Muziek).

Maatregelen die tot verbeteringen moeten leiden die uit dergelijke evaluaties voortvloeien, worden vervolgens zoveel mogelijk in de reguliere cyclus van activiteitenoverzichten en stoplichtenrapportages opgenomen. Een verwachte ontwikkeling in de toekomst is de vormgeving van kwaliteitsafspraken. Ook hier zal kwaliteitszorg een rol spelen.

5.2 Resultaten

In 2017 stonden naast de reguliere PDCA-cyclus de volgende onderwerpen centraal:

- accreditatie van de Master Kunsteducatie. Zie ook hoofdstuk 3;
- hervalidatie kwaliteitszorgonderzoek en nulmeting ten behoeve van het BKO-traject, zie ook hoofdstuk 3;
- (onderwijs)evaluaties met behulp van EvaSys;
- studieuitval;
- opvolging MTO 2016;
- voorbereiding NSE 2018.

5.3 EvaSys: (onderwijs)evaluaties

Via EvaSys heeft ook in 2017 een groot aantal (onderwijs)evaluaties plaatsgevonden:

- evaluatie van de Big Day 2017;
- evaluatie van de projectweek Klassieke Muziek;
- evaluatie van het Codarts Symphony Orchestra in januari en mei 2017;
- evaluatie van de minoren voor de Bachelor Muziek;
- evaluatie van een vak dat Popstudenten aan de EUR volgen (Popular Music: Industry and Society);
- onderzoek onder medewerkers, docenten en studenten naar hun oordeel over aanbod en kwaliteit in de kantine van de locatie Kruisplein;
- evaluatie van een jazz-, pop- en wereldmuziekensemble onder havo/vwo-leerlingen;
- een onderzoek onder dansers en (potentiële) partners in het EU-project Dance on, Pass on, Dream on (DoPoDo) naar de behoefte aan en gewenste invulling van een postgraduate programma;
- onderzoek naar de huisvesting van studenten;
- een enquête onder alle medewerkers over het woon-werkverkeer van medewerkers, ten behoeve van een vervoersbesparingsplan (gericht op CO₂ – en fijnstofreductie en energiebesparing) voor de milieudienst Rijnmond;
- 66 onderwijsevaluaties, waarvan 53 semesterevaluaties volgens de standaard systematiek (een aantal vragen over het betreffende semester als geheel, plus vaste vragen over één of meerdere modules en bijbehorende docenten) en 13 evaluaties van een specifiek project, vak of aspect van de betreffende opleiding met een geheel

of gedeeltelijk daarop toegesneden vragenlijst. De respons bij de onderwijsbeoordelingen varieerde van 10 tot en met 67 procent (met een gemiddelde –ongewogen- van 37 %).

De resultaten van deze evaluaties, uiteraard uiteenlopend, maar zonder uitzondering uiterst informatief en bruikbaar, zijn teruggekoppeld naar de betreffende doelgroep (korte versie) en de verantwoordelijke hoofden (volledige versie) alsmede besproken in de studentenpanels en met de betrokken docenten.

Na afsluiting van alle onderwijsbeoordelingen is daarnaast op hoofdlijnen (gemiddelde scores per opleiding voor wat betreft semester-, module- en docentvragen, met specifieke aandacht voor toetsing en beoordeling) gerapporteerd aan het overleg tussen het CvB en de onderwijsclusters Muziek en Performing Arts.

Waar nodig zijn verbetermaatregelen in gang gezet, variërend van een andere keuze van gastdocenten en inhoudelijke aanpassing van programmaonderdelen of toetspraktijk tot het verbeteren/vervroegen van de informatievoorziening.

5.4 Studieuitval

Eén van de onderwerpen die in het overleg tussen opleidingen en het CvB aan de orde komen is studierendement en studieuitval. Wat betreft dit laatste wordt sinds 2013 met behulp van diverse bronnen (informatie uit StudieLink, registratie gesprekken door de decaan en informatie vanuit de opleidingen) in beeld gebracht om welke redenen studenten met hun studie stoppen. Hiervoor zijn 7 hoofdcategorieën onderscheiden. Dit levert een goed inzicht op en maakt een zowel kwantitatieve als kwalitatieve vergelijking van jaar op jaar mogelijk. De belangrijkste oorzaken bleken in 2017² gelegen te zijn in een verkeerde studiekeuze (28,7%), onvoldoende studieresultaten/negatief BSA (19,4%) en (fysieke en/of mentale) gezondheid (15,7%).

Procentueel is de studieuitval toegenomen tot 10,6% (was 9,0%), met daarvan 53% in het eerste jaar van de bachelor.

5.5 MTO 2016

Aan het einde van 2016 heeft voor de derde keer een MTO volgens de systematiek van Integron/Zestor plaatsgevonden. Door de methodiek waarbij zowel de tevredenheid over de onderscheiden succesgebieden als het belang dat medewerkers daaraan hechten wordt gemeten, ontstaat per onderdeel van de organisatie en per type functie een goed inzicht in de te stellen prioriteiten en het verbeterpotentieel. De respons was 52%: hoger dan in 2014 (45%), maar wel flink minder dan het hbo-gemiddelde (71%).

Codartsbreed lag de gemiddelde tevredenheidsscore op een 7,4 (rapportcijfer): beter dan in het MTO 2014 (7,1), beter dan het hbo-gemiddelde (7,1) en eveneens beter dan het gemiddelde van de in de benchmark opgenomen kunstvakopleidingen (7,1). Deze toename van de medewerkerstevredenheid leverde Codarts een nominatie voor de Integron-award voor snelste stijger op.

De grootste vooruitgang ten opzichte van twee jaar geleden is zichtbaar bij de tevredenheid over de kwaliteit van de samenwerking tussen onderwijsgevend en ondersteunend personeel,

² d.w.z. studiestakers tijdens of na het studiejaar 2016-2017

de mogelijkheid om ervaren werkdruk met de leidinggevende te bespreken en de rol van het College van Bestuur.

In z'n algemeenheid onderscheidt Codarts zich in positieve zin van de benchmark waar het gaat om het oordeel over opleidingsmanagement/afdelingsleiding en werkdruk.

De medewerkers van Codarts zijn gemiddeld het meest tevreden over vrijheid, afwisseling en plezier in het werk en vertrouwen en toegankelijkheid van de leidinggevende (scores van 8 en hoger). Ook over het onderwijsprogramma is men tevreden (en dan vooral over de inhoud van de opleidingen). Minder tevreden zijn de medewerkers over gebouwen en werkplekken en over de samenwerking tussen de afdelingen.

De thema's die de medewerkers gemiddeld het belangrijkste vinden zijn de kwaliteits- en studentgerichtheid van de hogeschool, de inhoud van de opleidingen en het plezier in het werk.

Begin 2017 zijn de Codartsbrede resultaten nader geanalyseerd en vertaald in rapportages per onderdeel, die in een groot aantal managementoverleggen, afdelingsvergaderingen en teamoverleggen, alsmede aan de MR, zijn gepresenteerd. Op basis hiervan zijn leidinggevenden op het niveau van de afdelingen en opleidingen het gesprek met hun medewerkers aangegaan om in overleg tot verdere verbeteringen te komen. Deze verbetermaatregelen zijn opgenomen in de activiteitenoverzichten van de afdelingen en opleidingen, en daarmee onderdeel van de reguliere PDCA-cyclus.

6/ Bestuur, medezeggenschap en toezicht

6.1 College van Bestuur

Het College van Bestuur (CvB), bestaande uit Wilma Franchimon (voorzitter) en Samuel Wuersten (lid), is verantwoordelijk voor de realisatie van de strategie en doelstellingen van Codarts. Dit geeft het CvB vorm binnen de door de wet en de branchecode gestelde kaders. Het CvB stelt het instellingsplan met instemming van de MR voor een periode van zes jaar vast en op basis daarvan de kaders waarbinnen de opleidingen en de ondersteunende diensten hun beleid voeren. Het huidige instellingsplan loopt tot 2022.

Ieder jaar leggen het CvB en het management afspraken vast over gewenste resultaten in de kaderbrief en de jaarplannen van de verschillende afdelingen. Op basis van de afdelingsjaarverslagen en tussentijdse voortgangsbesprekingen wordt de voortgang op inhoudelijk en financieel gebied bewaakt en worden afspraken gemaakt voor het komende jaar. Op deze manier is ook het risicomanagement structureel georganiseerd. Per kwartaal wordt een financiële voortgangsrapportage gemaakt en als vast onderdeel van de jaaragenda ter beoordeling voorgelegd aan de Raad van Toezicht. Daarnaast worden alle jaarplannen van de afdelingen en de MR tijdens een openbare bijeenkomst bij de start van het collegejaar gepresenteerd en aan het eind van het collegejaar geëvalueerd. Op deze manier beoogt het CvB het resultaatgericht werken en circulair denken te stimuleren. Daarnaast biedt deze werkwijze de verschillende afdelingen een grotere mate van vrijheid om binnen de kaders zelf te bepalen hoe zij de afgesproken resultaten bereiken.

Het CvB heeft naast deze interne rol ook de belangrijke taak om Codarts extern te vertegenwoordigen. Het gaat daarbij om talrijke overleggrems in Rotterdam, Nederland en internationaal. Het gaat bijvoorbeeld om de Rotterdamse Sectortafel-HO, de Vereniging Hogescholen, het culturele werkveld, het landelijk overleg van alle kunsthogescholen en de Europese organisaties ELIA en AEC. Dit stelt Codarts in staat om vooruit te lopen op nieuwe ontwikkelingen en hier optimaal gebruik van te maken.

Het CvB vergadert, afhankelijk van de noodzaak, iedere twee tot vier weken. In 2017 waren er meerdere onderwerpen die extra aandacht vroegen, zie hiervoor het hoofdstuk 'speerpunten van het gevoerde beleid'. Bestuurlijk is ook veel gesproken over de samenwerking tussen Codarts en het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, alsmede over de samenwerking met de EUR en WdKA binnen RASL. Daarnaast heeft het CvB de werkwijze om eigenaarschap binnen de organisatie te stimuleren met korte lijnen naar het CvB. In een driewekelijkse cyclus vergadert het CvB met alle afdelingen, zodat deze teams directe input kunnen geven en ook onderling kunnen afstemmen.

CvB	Wilma Franchimon (voorzitter CvB, 1 fte)	Samuel Wuersten (lid CvB, 0.6 fte)
Portefeuilleverdeling	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene zaken • Onderwijs & Onderzoek • Personeel & Organisatie • Financiële zaken • Onderwijsadministratie • Gebouwen en Facilitaire Zaken 	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatie & PR • Student Life • Fondsen en sponsorwerving • The Agency
Gezamenlijk	<ul style="list-style-type: none"> ○ Aansturing onderwijsclusters en internationalisering 	
Nevenfuncties	<ul style="list-style-type: none"> ○ Bestuurslid Rotterdamse Salon ○ Raad van Advies Prinsenkwartier Delft ○ Raad van Toezicht Ondernemershuis op Zuid en Happy Rotterdam 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Algemeen directeur Holland Dance Festival ○ Artistiek directeur Dance, Zürich University of the Arts ○ Voorzitter Kylián Foundation, Den Haag

Bezoldiging bestuur

De voorzitter van het College van Bestuur (CvB) is aangesteld per augustus 2014 voor een eerste termijn van vier jaar voor 1,0 fte. In augustus 2017 heeft de Raad van Toezicht het traject voor herbenoeming van de voorzitter doorlopen en een tweede termijn toegekend tot augustus 2022. De vergoeding voor Wilma Franchimon bedroeg in 2017 € 140.997. Het lid van het CvB is als zodanig aangesteld per 1 oktober 2009 en is in vaste dienst voor 0,6 fte. De vergoeding voor Samuel Wuersten bedroeg in 2017 € 78.255. De bezoldiging van het bestuur ligt onder het niveau dat volgens de WNT maximaal mag worden uitgekeerd. Voor Codarts ligt dit maximum, op basis van 9 complexiteitspunten, op respectievelijk € 141.000,- en € 84.600,-.

Declaraties bestuur

De leden van het bestuur maken zakelijke kosten bij de uitoefening van hun functie. Deze kosten kunnen zij declareren volgens de richtlijn declaraties. De declaraties zijn ingedeeld in vier categorieën:

1. Representatiekosten. Deze kosten hangen samen met het representeren van de hogeschool bij verschillende gelegenheden binnen en buiten werktijd. Hieronder vallen werklunches en diners met relaties van de hogeschool of met medewerkers, alsook presentjes en andere representatieve uitgaven. Wanneer leden van het CvB aanwezig zijn in grotere gezelschappen van medewerkers van de hogeschool, wordt van hen verwacht dat zij de rekening betalen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de dinerkosten voor een overleg met een groep docenten.
2. Reis- en verblijfkosten binnenland. In deze categorie zijn alle reis- en verblijfkosten in het binnenland opgenomen.

3. Reis- en verblijfskosten buitenland. In deze categorie zijn alle reis- en verblijfskosten in het buitenland opgenomen.
4. Overige kosten. Hieronder zijn onkosten opgenomen die niet tot representatie of reis- en verblijfskosten behoren.

Categorie	Betreft				Eindtotaal
	1. W. Franchimon	2. S. Wuersten	3. CvB gezamenlijk		
1. Reis- en verblijfskosten binnenland	€ 1.732,48	€ 3.082,38			€ 4.814,86
2. Reis- en verblijfskosten buitenland	€ 354,80	€ 3.947,04			€ 4.301,84
3. Representatiekosten	€ 4.920,09	€ 1.065,30	€ 473,45		€ 6.458,84
Eindtotaal	€ 7.007,37	€ 8.094,72	€ 473,45		€ 15.575,54

6.2 Horizontale en verticale dialoog

Codarts is een hogeschool met korte lijnen en een platte organisatiestructuur. Horizontale dialoog met alle docenten, studenten en medewerkers zit in het DNA van Codarts. Onder horizontale verantwoording wordt de verantwoording verstaan richting medewerkers en studenten – onder andere tot uiting komend in structureel intern overleg met studentenpanels, algemene personeelsvergaderingen, de wettelijke inspraakorganen zoals de opleidingscommissies en de medezeggenschapsraad – , het werkveld, georganiseerde beroepsgroepen, (lokale) overheden en andere stakeholders.

Instellingsbreed krijgt dit vorm door een actieve medezeggenschapsraad en tal van discussiebijeenkomsten met geïnteresseerden, bijvoorbeeld bij de totstandkoming van het nieuwe instellingsplan. Dit geeft focus aan plannen, maar zorgt ook voor een breed draagvlak en een geïnformeerde organisatie. Strategische projecten, zoals de ICT-vernieuwing, de curriculumwijzigingen, accreditaties en vele andere, worden uitgevoerd door projectgroepen met een brede samenstelling. Ook binnen afdelingen wordt deze dialoog actief georganiseerd, bijvoorbeeld dankzij de studentenpanels en opleidingscommissies.

In de verticale verantwoording geeft Codarts uitvoering aan de regelgeving en het beleid van het Ministerie van OCW. De jaarverslaggeving, prestatieafspraken en de afspraken met OCW in het kader van de sectoragenda KUO-Next zijn hier goede voorbeelden van. Intern is de verticale verantwoording geregeld door middel van de Raad van Toezicht (RvT), die toeziet op het handelen van het CvB. De RvT concentreert zich op de realisatie van de doelstellingen van de hogeschool, de strategie en daaruit voortvloeiende resultaatontwikkeling alsmede de financiële situatie van Codarts. De RvT hanteert de branchecode hbo als kader voor haar handelen en onderschrijft de principes die daarvoor gelden.

Er zijn geen afwijkingen van de Branchecode 'Goed Bestuur' van de Vereniging Hogescholen.

Het CvB verklaart dat er geen sprake is van besluiten tot het aangaan van transacties waarbij tegenstrijdige belangen spelen die van materiële betekenis zijn voor de hogeschool en/of voor de leden van de Raad van Toezicht.

Codarts hecht er groot belang aan om proactief te zijn bij eventuele klachten. Studenten en medewerkers zijn actief geweest op de daartoe beschikbare kanalen, zoals de studentenpanels, medezeggenschapsraad en de vertrouwenspersonen. Afgelopen schooljaar is onder meer een nieuwe folder uitgebracht om het bestaan van de vertrouwenspersonen actief onder de aandacht te brengen. In het jaarverslag van de vertrouwenspersonen is aangegeven dat in 2017 in totaal 11 meldingen zijn ontvangen. Dit ging bijvoorbeeld om ervaren tekortkomingen in de interne communicatie. Er zijn geen meldingen gedaan van integriteitsschendingen.

6.3 Verslag van de Raad van Toezicht (RvT)

Werkwijze

De Raad van Toezicht (RvT) ziet toe op een adequate besturing van Codarts en concentreert zich hierbij op de realisatie van de doelstellingen van de hogeschool, de strategie en het gevoerde beleid, de daaruit voortvloeiende resultaatontwikkeling en op de financiële situatie. Onderdeel hiervan is het toezicht houden op de rechtmatige verwerving en doelmatige besteding van middelen. De RvT vindt het daartoe belangrijk om via diverse kanalen betrokken te zijn bij de hogeschool. De leden bezoeken daarom regelmatig voorstellingen en bijzondere gelegenheden om de sfeer en de vitaliteit van de instelling te proeven en voeling te houden met medewerkers en studenten.

De RvT hanteert een jaaragenda waarin de voor de RvT belangrijke agendapunten vanuit haar wettelijke taakstelling en de controle op de naleving en handhaving van de branchecode op vaste momenten geagendeerd worden. De RvT kwam in 2017 viermaal voor regulier overleg bijeen met het College van Bestuur. Daarnaast kwam het eenmaal bijeen zonder het CvB onder andere om de functioneringsgesprekken en benoeming van de tweede termijn van voorzitter van het CvB en de zelfevaluatie te bespreken. De zelfevaluatie werd dit jaar conform de cyclus gedaan op basis van een interne systematiek waarin de relevante evaluatiepunten uit de branchecode zijn opgenomen. Belangrijke agendapunten in de reguliere overleggen waren: de financiële kwartaalrapportage, kaderbrief en begroting, kwaliteitszorgsystematiek en accreditatie, onderwijskwaliteit, bestuursverslag en jaarrekening, onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen, strategische allianties, onderzoek, de lectoraten, het naleven van de branchecode, het functioneren van de leden van het CvB, scholing, de samenstelling en functioneren van RvT zelf en de lopende zaken. De RvT vergaderde in 2017 tweemaal met de Medezeggenschapsraad (MR) zonder de aanwezigheid van het CvB. Onderwerp van gesprek was onder andere een eerste kennismaking met de pas aangestelde MR-leden en de verhouding tussen MR en RvT in het voorjaar. In het najaar sprak de RvT met de MR onder andere over strategische allianties, huisvesting, werkdruk en de verhouding tussen het CvB en de MR.

Commissies

Er zijn binnen de RvT in 2017 drie commissies actief, te weten: de financiële commissie, de remuneratiecommissie en de evaluatiecommissie ten behoeve van het voeren van de functioneringsgesprekken. De financiële commissie kwam zesmaal bijeen ten behoeve van de bespreking van de interim accountantscontrole, de werving en selectie van een andere accountant, de kaderbrief, de begroting en het bestuursverslag 2016, inclusief continuïteitsparagraaf en jaarrekening. De remuneratiecommissie kwam eenmaal samen ten

behoefte van de bespreking van de herbenoeming van de voorzitter van het CvB. De evaluatiecommissie kwam eveneens eenmaal samen voor het voeren van de functioneringsgesprekken.

Thema's

In het voorjaar waren naast de standaard agendapunten, de samenstelling van de RvT, de bezoldiging van het CvB, de accreditatie van de bacheloropleidingen Muziek en Docent Muziek en de samenwerking met het conservatorium te Den Haag onderwerp van gesprek. De RvT gaf zijn goedkeuring aan het bestuursverslag 2016 inclusief de continuïteitsparagraaf en de bijbehorende jaarrekening 2016. De RvT sprak daarnaast met de externe accountant naar aanleiding van het accountantsverslag door het accountantskantoor Deloitte. Dit was de zevende en laatste keer, conform de Branchecode Goed Bestuur. Na een zorgvuldige selectieprocedure werd Van Ree Accountants gekozen als nieuw-accountantskantoor waarmee in het najaar werd gesproken over de interim controle. Belangrijke financiële issues daarin waren de systematiek van de interne controles, de werkwijze omzetbelasting, afschrijvingen en private activiteiten, voorzieningen en de jaarlijkse vaststelling van de bezoldiging in het kader van de Wet Normering Topinkomens. Ten slotte keurde de RvT de kaderbrief en in het najaar de begroting voor het kalenderjaar 2018 goed. Te gast bij de RvT-vergadering was het hoofd Onderwijslogistiek die de RvT op de hoogte stelde van het lopende optimaliseringsproces van de onderwijsadministratie. Hierbij zijn informatietechnologie (IT), digitalisering en automatisering van de onderwijsadministratie belangrijke beslissende aspecten.

In het najaar was het hoofd van Student Life te gast om een presentatie te geven over doel, opzet en resultaten van Student Life waaronder een sterk verbeterde situatie op het gebied van het voedselaanbod op de locatie Kruisplein als gevolg van een samenwerking met Sodexo (cateraar). Daarnaast was in het najaar de lector Performing Arts Medicine in haar hoedanigheid als het hoofd van Codarts Research te gast. Zij gaf de RvT inzicht in de in het kader van de lectoraten en onderzoek toegekende nationale subsidies.

De RvT concludeerde met genoegen dat er zich diverse positieve ontwikkelingen hebben voorgedaan die wezen op een gedegen zakelijke bedrijfsvoering waarbij het CvB duidelijk toont 'in control' te zijn.

Samenstelling Raad van Toezicht

In 2017 is de samenstelling van de RvT gewijzigd. Naar aanleiding van het recht op voordracht vanuit de MR is mevrouw drs. Els van der Plas per 1 september 2017 als lid van de RvT benoemd. Mevrouw van der Plas is kunsthistorica en werkzaam als directeur/bestuurder van de Nationale Opera & Ballet. Daarvoor richtte zij onder andere de Gate Foundation op ter stimulering van interculturele uitwisseling op het gebied van moderne en hedendaagse beeldende kunst, gaf leiding aan het Prins Claus Fonds (zij was oprichter-directeur) en aan Prensela, Nederlands Instituut voor Design en Mode. Zij was lid van de Raad van Toezicht van enkele culturele instellingen waaronder het Stedelijk Museum Amsterdam en is lid van het Comité van Aanbeveling van het Holland Dance Festival.

Daarnaast werd een vijfde lid van de RvT geworven. De keuze van de RvT is daarbij gevallen op mevrouw drs. Nannette Ripmeester die als een uiterst geschikte kandidate uit een voorgaande open werving naar voren was gekomen. Mevrouw Ripmeester is eveneens per 1 september 2017 toetreden tot de RvT. Zij is expert op het gebied van de internationale arbeidsmarkt, mobiliteit en het hoger onderwijs in Nederland en werkzaam als directeur/eigenaar van Expertise in Labour Mobility. In die hoedanigheid reist zij de hele wereld over om lezingen, werksessies en advies te geven aan studenten, universiteiten en hogescholen.

De RvT verklaart dat de leden van de RvT onafhankelijk zijn volgens de daarvoor geldende criteria opgenomen in de 'Branchecode goed bestuur hogescholen, oktober 2013' (artikel III.4.2) en dat er geen sprake is van tegenstrijdige belangen in het kader van zijn toezichthoudende rol.

De RvT heeft verder geen aanleiding gezien tot een wijziging van de samenstelling en portefeuilleverdeling van het CvB, noch in de wijziging van het bestuurs- en beheersreglement.

De leden van de Raad zijn:

- Dhr. dr. Sijbolt Noorda, voorzitter
- Dhr. dr. Laurens de Graaf, lid
- Dhr. drs. Gerry Oosterbaan, lid
- Mevr. drs. Rudi Wester, lid. (tot september 2017)
- Mevr. drs. Els van der Plas, lid (per september 2017)
- Mevr. drs. Nannette Ripmeester, lid (per september 2017)

Financiële commissie

- Dhr. dr. Sijbolt Noorda, voorzitter
- Dhr. drs. Gerry Oosterbaan, lid

Remuneratiecommissie

- Dhr. dr. Sijbolt Noorda, voorzitter
- Dhr. dr. Laurens de Graaf, lid

Evaluatiecommissie

- Dhr. dr. Sijbolt Noorda, voorzitter
- Mevr. drs. Rudi Wester, lid (tot september 2017)

Rooster van aan- en aftreden Raad van Toezicht

Codarts hanteert de Branchecode hbo voor de benoemingstermijn voor de leden van de Raad van Toezicht. Het rooster van aftreden ziet er als volgt uit:

	Benoemd per	Einde termijn 1	Einde termijn 2
Dhr. dr. S.J. (Sijbolt) Noorda	01-09-2015	01-09-2019	01-09-2023
Dhr. dr. L.J. (Laurens) de Graaf	01-09-2015	01-09-2019	01-09-2023
Dhr. drs. G. (Gerry) Oosterbaan	16-12-2010	16-12-2014	16-12-2018

Mevr. drs. E.A. (Els) van der Plas	01-09-2017	01-09-2021	01-09-2025
Mevr. drs. A.M. (Nannette) Ripmeester	01-09-2017	01-09-2021	01-09-2025
Mevr. drs. R.I. (Rudi) Wester	30-09-2009	30-09-2013	01-09-2017

Vergoeding

De voorzitter van de RvT ontving een vergoeding van 4.500 euro per jaar, de leden ontvingen een vergoeding van 3.500 euro per jaar. Hierover is tevens btw in rekening gebracht. De vergoedingen liggen onder het toegestane wnt-maximum van respectievelijk 21.150 euro (voorzitter) en 14.100 euro (lid).

6.4 Verslag van de Medezeggenschapsraad (MR)

De MR voert gestructureerd en ongestructureerd overleg met alle onderdelen van Codarts én met personen en organisaties daarbuiten. De MR komt ten minste 16 maal bijeen waarvan 10 maal als MR, 4 maal met het CvB en 2 maal met de RvT. Daarnaast voert een MR-delegatie tweewekelijks informeel overleg met het CvB en 3 maal per jaar met de vakbonden. De MR hanteerde een systeem met drie commissies: 'concernstrategie', 'communicatie en MR initiatieven' en 'interne zaken'. Buiten Codarts maakt de MR deel uit van de Vereniging van Medezeggenschapsraden van Hogescholen.

Nieuwe samenstelling Medezeggenschapsraad

In 2017 is een geheel nieuwe MR gekozen en per 6 februari 2017 geïnstalleerd. In de MR zitten drie medewerkers als afgevaardigde van het onderwijzend personeel, drie als afgevaardigde van het onderwijs ondersteunend personeel en zes studenten uit diverse opleidingen. Van de studentengeleding hebben twee studenten in het najaar hun deelname opgezegd. Hoewel het MR-reglement hierin niet voorziet pleitte de MR voor een tussentijdse verkiezing in het voorjaar van 2018 om een zo breed mogelijke vertegenwoordiging binnen de gelederen van de MR te hebben. Het CvB stemde in met deze werkwijze en conform de aanpassing van het MR-reglement.

Begroting 2018 en de OER 2017-2018

Na een intensieve inwerkperiode in het voorjaar van 2017 waarin de MR werd geschoold, heeft de MR zich ingezet om de medezeggenschap constructief vorm te geven waar het gaat om de jaarlijks terugkerende onderwerpen in de besluitvormingscyclus, zoals kaderbrief en begroting, de onderwijs- en examenregeling (OER) en de jaarplanning. Met betrekking tot de kaderbrief en begrotingscyclus constateerde de MR dat de kwartaalrapportages rond beleid en begroting vroegtijdig, helder en in begrijpelijke taal opgesteld waren. Dit resulteerde in een constructieve dialoog met het CvB over de financiële huishouding met als uiteindelijk resultaat de instemming op de kaderbrief en de hoofdlijnen van de begroting. De MR stemde na een kritische beschouwing in het voorjaar ook in met het OER 2017-2018.

Beleid

Naast de reguliere onderwerpen was de MR in 2017 actief bezig met een aantal specifieke onderwerpen. Zo nam de MR actief deel aan een sectoronderzoek van de Algemene

Rekenkamer naar de voorinvesteringen die Codarts heeft gedaan conform de sectorbrede investeringsafspraken die zijn gemaakt bij de invoering van het studievoorschot. Daarnaast was de MR actief op het gebied van de diensttijdregeling voor medewerkers van de facilitaire dienst, specifiek de baliemedewerkers en conciërgerie en op het gebied van de Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) in het kader van een veilige werkomgeving. In 2017 richtte de MR zich op diverse initiatieven, waaronder het vervroegen van de openingstijden voor studenten (dans), een buddyprogramma voor buitenlandse studenten (Buddy go Dutch) en het verkennen van de mogelijkheden voor het oprichten van een studentenvereniging. Voorts trad de MR in gesprek met het CvB over een veelheid aan onderwerpen waaronder het functiegebouw, de samenwerking met het Koninklijk Conservatorium Den Haag, de taaleisen bij audits en de uitwisseling van persoonsgegevens met pensioenfondsen ABP t.b.v. jubileumgegevens. Deze onderwerpen werden naar voren gebracht aan de hand van signalen vanuit medewerkers en studenten. Deze directe benadering ziet de MR als een belangrijk aspect in haar functioneren. De MR nodigde verschillende medewerkers uit waaronder de in het voorgaande jaar aangestelde vertrouwenspersonen en de hoofden van de Facilitaire Dienst i.v.m. een in te richten monitor van het gebruik van de lokaalreserveringen. Daarnaast sprak de MR uitgebreid met mevrouw Van der Plas die op voordracht van de MR per september 2017 is aangesteld als nieuw lid van de RvT.

6.5 Functionaris Gegevensbescherming (FG)

Op 25 mei 2018 wordt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geldig. In 2017 zijn daarvoor al de nodige voorbereidingen getroffen. Ten eerste is er een stuurgroep AVG opgezet, waarin de voorzitter van het CvB en de Regievoerder-AVG zitten. Ten tweede is het projectplan AVG vastgesteld. Geheel volgens dat plan is er een Projectgroep-AVG opgezet. Dit team heeft als opdracht gekregen privacybewustzijn in de organisatie te creëren, de benodigde verwerkingsregisters te vullen en zowel bestaand als nieuw beleid vast te leggen. Ten derde is er een officiële Functionaris Gegevensbescherming benoemd, die ook de projectleider is. Al met al is hiermee voor basisvoorwaarden gezorgd waarmee naar verwachting de overgang van de WBP naar de AVG zo soepel mogelijk zal gaan verlopen.

6.6 Notities Helderheid

Codarts richt zich primair op haar publiek gefinancierde taken. In zeer beperkte mate is sprake van private activiteiten. Hiervoor vraagt Codarts een integrale kostprijs en deze private activiteiten hebben altijd een verbinding met zowel het instellingsplan van Codarts als haar maatschappelijke taak. Het gaat bijvoorbeeld om contractonderwijs aan studenten die een individuele module wensen te volgen.

In de notitie Helderheid en de aanvulling daarop van het ministerie van OCW is een aantal zaken expliciet aan de orde gesteld waaraan in het jaarverslag aandacht besteed dient te worden. Het betreft:

1. het uitbesteden van onderwijs;
2. investeren van publieke middelen in private scholen;
3. het verlenen van vrijstellingen;
4. bekostiging van buitenlandse studenten;
5. collegegeld niet betaald door deelnemer zelf;

6. studenten volgen modules van opleidingen;
7. de student volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven;
8. bekostiging van maatwerktrajecten;
9. bekostiging van het kunstonderwijs.

Ad.1. De hogeschool besteedt geen onderwijs uit.

Ad.2. Codarts besteedt geen onderdelen van onderwijsprogramma's van in het CROHO geregistreerde opleidingen uit aan een private organisatie dan wel aan andere bekostigde instellingen. Codarts heeft als uitgangspunt contractonderwijs kostenneutraal te realiseren en die onderdelen waarvoor dit niet lukt geen doorgang te laten vinden.

Ad.3. In 2017 heeft de examencommissie 215 verzoeken behandeld waarvan 71 vrijstellingsverzoeken. De hogeschool verleent alleen vrijstellingen op individuele basis vanwege elders verworven competenties.

Ad.4. Studenten van buiten de EER betalen in principe een instellingscollegegeld en komen niet voor bekostiging in aanmerking. Dit geldt niet voor studenten van buiten de EER die bijvoorbeeld in aanmerking komen voor bekostiging op grond van een verblijfsstatus als vluchteling.

Ad.5. In sommige gevallen wordt het collegegeld door derden betaald. Dit kan alleen door middel van het afgeven van een machtiging.

Ad.6. Indien studenten modules volgen, worden zij beschouwd als contractstudenten en ontvangen zij een certificaat na afronding van de module. Codarts biedt dit contractonderwijs aan omdat het bijdraagt aan haar missie (talent opleiden) en haar maatschappelijke opdracht (talent opleiden).

Ad.7. Studenten volgen de opleiding waarvoor zij zijn ingeschreven.

Ad.8. Codarts levert geen maatwerktrajecten voor bedrijven of publieke organisaties.

Ad.9. De bekostiging van Codarts wordt deels gebaseerd op het aantal studenten van het studiejaar t-2, met andere woorden het aantal studenten tijdens het studiejaar twee jaar vóór het huidige studiejaar. Indien studenten bij meer dan één instelling ingeschreven staan, worden zij slechts bij één instelling bekostigd; de hogeschool ziet hier nauwgezet op toe en overlegt in deze gevallen met de desbetreffende instelling waar de student voor bekostiging in aanmerking komt.

7/ Financiën

7.1 Financiële positie op balansdatum

Codarts heeft over 2017 een positief resultaat van € 508.000,- gerealiseerd. De verbetering van het resultaat ten opzichte van de begroting is vooral te danken aan een hogere Rijksbijdrage. Uit de ontwikkeling van de kengetallen blijkt dat Codarts een gezonde financiële basis heeft. De kengetallen liggen ruim boven de signaleringswaarden die de Inspectie van het Onderwijs hanteert bij het toezicht op de financiële continuïteit van onderwijsinstellingen.

Kengetallen per balansdatum

Kengetal	Signalerings- waarde	2017	2016
Solvabiliteit (eigen vermogen + voorzieningen / totaal vermogen)	30%	57%	56%
Liquiditeit (current ratio) (vlottende activa / kort vreemd vermogen)	0,5	0,9	0,8
Rentabiliteit (resultaat / totale baten)	-0,1 (1-jarig)	0,02	0,01
Debt Service Coverage Ratio (DSCR) (vrije kasstroom / rente + aflossingsverplichtingen)	n.v.t.	3,4	2,9

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen op de balans. De solvabiliteit geeft inzicht in de financiële gezondheid van de stichting op de langere termijn. Door de toename van het eigen vermogen is de solvabiliteit ultimo 2017 licht gestegen.

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in welke mate de stichting haar kortetermijnverplichtingen kan voldoen met behulp van de vlottende activa. Ondanks dat Codarts een current ratio heeft boven de signaleringswaarde van 0,5 wordt in het algemeen bij een waarde boven de 1 pas over een gezonde waarde gesproken.

Rentabiliteit

De rentabiliteit, zoals gedefinieerd door de Inspectie van het Onderwijs, geeft de verhouding aan tussen het resultaat uit gewone bedrijfsvoering en de totale baten uit gewone bedrijfsvoering. De rentabiliteit is een belangrijke maatstaf voor beslissingscalculatie op lange termijn. Ten behoeve van de continuïteit van de onderneming moet het resultaat op lange termijn voldoende groot zijn.

Debt Service Coverage Ratio(DSCR)

De DSCR geeft een beeld van de betalingscapaciteit van een onderneming in verhouding tot de financiële verplichtingen. De betalingscapaciteit betreft de vrije geldstroom binnen de onderneming. De financiële verplichtingen betreffen het totaal aan rente en aflossingen. De Inspectie voor het onderwijs hanteert geen norm voor de DSCR echter, het is een belangrijke ratio op het moment dat besloten zou worden lang vreemd vermogen aan te trekken. Door financiers wordt veelal een norm gehanteerd die varieert van 1,2 - 1,4.

Ontwikkeling baten en lasten

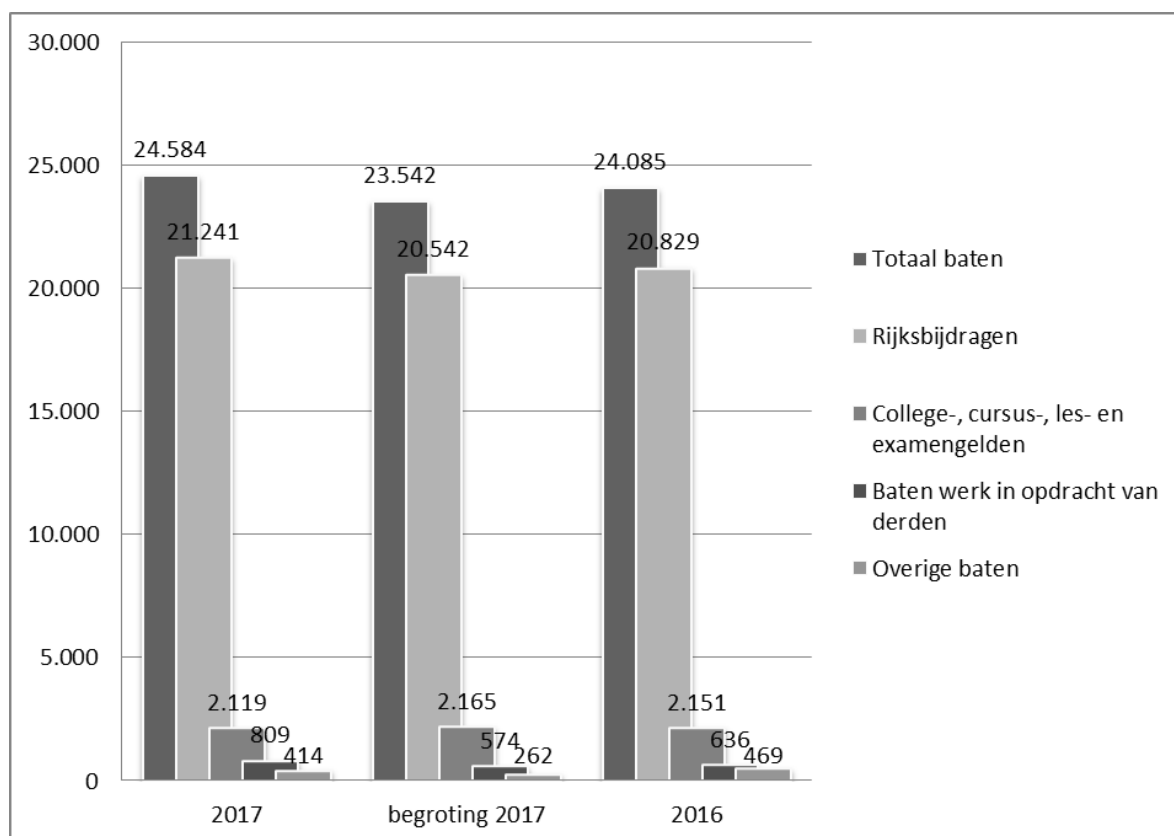
Het gerealiseerde resultaat over 2017 is € 633.000,- hoger dan begroot en € 203.000,- hoger dan over voorgaand jaar.

Staat van baten en lasten over 2017 (bedragen x € 1.000)

	2017	2017	2016	Verschil 2017		Verschil 2017	
	EUR	begroting EUR	EUR	t.o.v. begroting	%	t.o.v. 2016	%
Baten	24.584	23.542	24.085	1.041	4%	499	4%
Lasten	24.025	23.615	23.729	410	2%	296	2%
Saldo baten en lasten	559	-73	356	632	-867%	203	177%
Financiële baten en lasten	-50	-52	-50	2	-3%	0	-4%
Netto resultaat	508	-125	306	633	-507%	203	207%

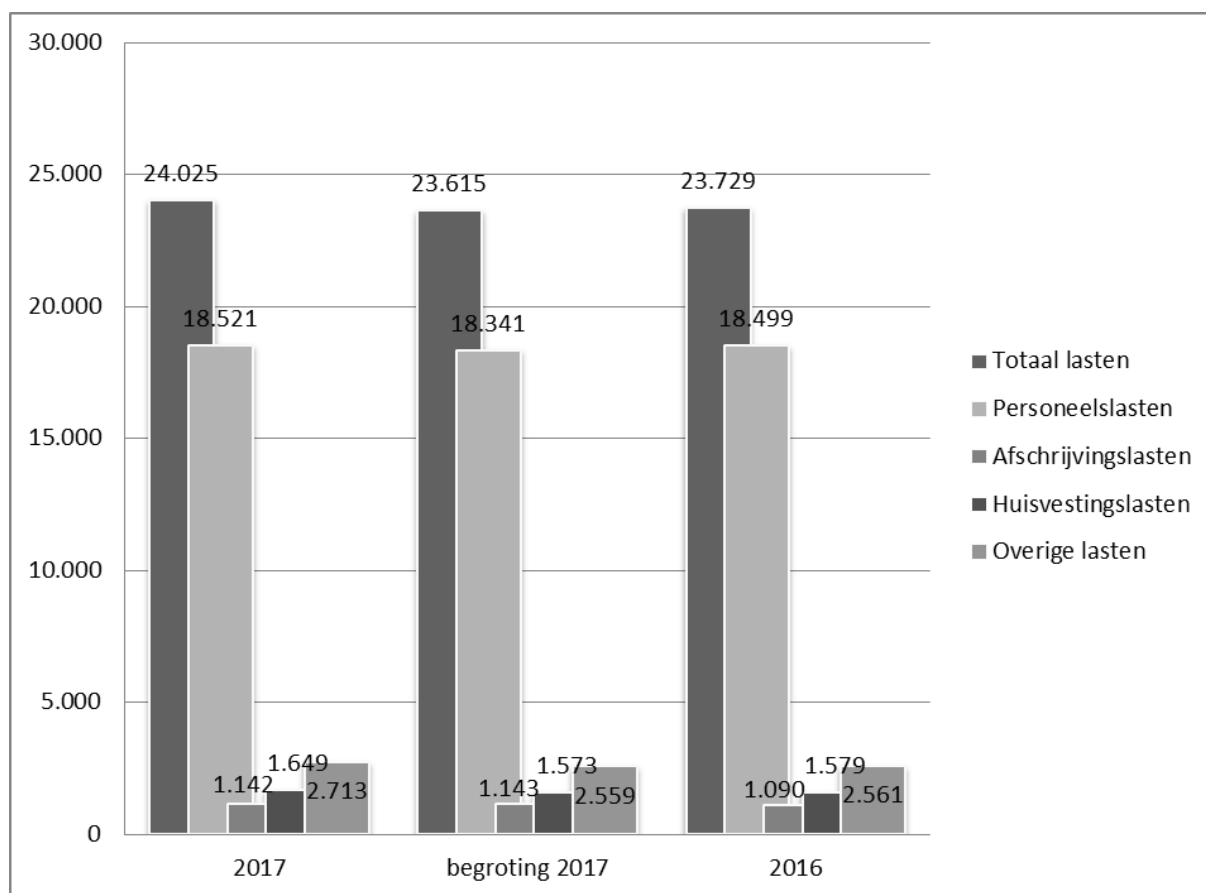
In zijn totaliteit zijn de baten over 2017 € 1 miljoen hoger dan begroot en € 0,5 miljoen hoger dan voorgaand jaar. Ontwikkelingen in de baten over 2017 zijn in onderstaande grafiek weergegeven. Rijksbijdragen en college-, cursus-, les-, en examengelden zijn de belangrijkste inkomstenbronnen. De hogere bate in totaliteit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een hogere Rijksbijdrage. De stijging van de Rijksbijdrage wordt grotendeels veroorzaakt door aanvullende loon- en prijscompensatie en stijging van het macrobudget. Daarnaast is er een compensatie voor de derving van auditiegelden toegekend in verband met de afschaffing van de eigen bijdrage voor audits.

Ontwikkelingen baten (bedragen x € 1.000)

De lasten over 2017 zijn € 0,4 miljoen hoger dan begroot en € 0,3 miljoen hoger dan voorgaand jaar. Ontwikkelingen in de lasten over 2017 zijn in onderstaande grafiek weergegeven. Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere huisvestingslasten (onderhoud en energie) en hogere overige lasten. Binnen de andere kostencategorieën zijn er ook verschillen. De personeelslasten zijn weliswaar in lijn met de begroting en voorgaand jaar echter, hogere brutolonen en salarissen als gevolg van cao afspraken worden gecompenseerd door een daling van de overige personeelslasten (lagere personele inhuur en scholingslasten). Datzelfde geldt voor de afschrijvingslasten. Hogere afschrijvingslasten als gevolg van een inhaalafschrijving worden gecompenseerd door lagere afschrijvingslasten als gevolg van onderuitputting van de investeringsbegroting.

Ontwikkelingen lasten (bedragen x € 1.000)

Ontwikkelingen balans

De belangrijkste ontwikkeling op de balans per 31 december 2017 ten opzichte van voorgaand jaar betreft de toename van de liquide middelen. Andere ontwikkelingen zoals de toename van het eigen vermogen en de afname van de langlopende schulden zijn inherent aan, respectievelijk: het gerealiseerde positieve resultaat en de periodieke hypothecaire aflossing. De mutatie in de liquiditeit is in onderstaand verkort kasstroomoverzicht weergegeven.

Verkort kasstroomoverzicht (bedragen x € 1.000)

Liquiditeit	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.695	2.817
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-540	-439
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-452	-452
Mutatie liquide middelen	704	1.926

De liquide middelen zijn in 2017 met € 0,7 miljoen toegenomen. Van de kredietfaciliteit van € 1,5 miljoen bij het Ministerie van Financiën heeft Codarts in 2017 geen gebruik gemaakt. De positieve operationele kasstroom is € 1,1 miljoen lager dan in 2016. Dit komt hoofdzakelijk door een eenmalig effect in 2016 ten aanzien de afdracht van de loonheffing (verschuiving).

De investeringen betreffen hoofdzakelijk leermiddelen, hardware (ICT) en het Energie Efficiency Plan. Van de investeringsbegroting 2017 ad. € 0,7 miljoen is € 0,5 miljoen gerealiseerd. Het restant zal in 2018 worden benut.

De financieringsactiviteiten betreffen de jaarlijkse aflossing op de lening van het Ministerie van Financiën.

Treasurybeleid

Het treasurybeleid van Codarts is vastgelegd in het treasurystatuut. Op basis van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 is het treasurystatuut ultimo 2016 herzien en opnieuw vastgesteld. Het treasurybeleid is gericht op een optimalisatie van de vermogensstructuur en de liquiditeitspositie waarbij wordt gestreefd naar een minimalisering van de risico's en naar zo gunstig mogelijke opbrengsten en kosten.

Codarts maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Overtollige liquiditeiten worden alleen uitgezet bij Nederlandse banken of de staat. Codarts neemt deel aan Schatkistbankieren waarbij de rekeningen bij de huisbanken zijn gekoppeld aan een rekening courant bij het Ministerie van Financiën. Positieve en negatieve saldi op deze rekeningen worden dagelijks afgeroomd of aangevuld via de rekening bij het Ministerie. Bij het Ministerie is er een kredietfaciliteit van € 1.500.000 beschikbaar. Daarnaast heeft Codarts een langlopende lening bij het Ministerie van Financiën. De hoofdsom van deze lening is € 8.138.500, het openstaande bedrag eind 2017 bedroeg € 6.782.086. De resterende looptijd van deze lening is 15 jaar. De lening kent tot 12 juni 2019 een rentevoet van 0,72%. Daarna wordt de rentevoet herzien.

7.2 Continuïteitsparagraaf

De continuïteitsparagraaf is in eerste instantie bedoeld als weerslag van de interne discussie en besluitvorming over het toekomstige beleid en de gevolgen daarvan voor de financiële positie.

Ontwikkeling baten en lasten 2018-2020

De belangrijkste aannames die gehanteerd zijn voor de meerjarenraming 2018-2020 en de eventuele onzekerheden hierin worden op hoofdlijn uiteen gezet.

Studentenaantallen

De sector kunstonderwijs kiest ervoor hoogwaardig selectief en klein te blijven. De sector beslaat 4% van het HBO bacheloronderwijs en is de laatste tien jaar niet gegroeid. In het sectorplan kunstonderwijs zijn afspraken gemaakt over het maximale aantal studenten. In de meerjarenprognose voor het aantal studenten is dit beleid als uitgangspunt genomen.

Studentenaantallen

	2017	2018	2019	2020
	Realisatie	Begroting	Prognose	Prognose
Aantal studenten	1.006	1.000	1.000	1.000

Ontwikkeling baten en lasten (bedragen x € 1.000)

	2017	2018	2019	2020
	Realisatie	Begroting	Prognose	Prognose
BATEN				
Rijksbijdragen	21.241	21.947	22.453	22.517
College-, cursus-, les- en examengelden	2.119	2.182	1.964	1.989
Baten werk in opdracht van derden	809	839	727	684
Overige baten	414	215	182	171
TOTAAL BATEN	24.584	25.182	25.326	25.361
LASTEN				
Personeelslasten	18.521	19.323	19.405	19.567
Afschrijvingslasten	1.142	1.133	1.268	1.105
Huisvestingslasten	1.649	1.652	1.776	1.608
Overige lasten	2.713	2.923	2.792	2.792
TOTAAL LASTEN	24.025	25.030	25.241	25.072
SALDO BATEN EN LASTEN	559	152	85	289
Financiële baten en lasten	-50	-49	-46	-118
NETTO RESULTAAT	508	103	39	171

Rijksbijdrage

Als gevolg van de maatregel halvering collegegeld uit het regeerakkoord betalen alle studenten aan hogescholen en universiteiten met ingang van collegejaar 2018/2019 voor het eerste jaar de helft minder collegegeld. In het regeerakkoord is een reeks opgenomen ter compensatie van de daling van de inkomsten vanwege de halvering van het collegegeld. Hierbij is tevens rekening gehouden met compensatie voor invoerings- en tijdelijke en structurele uitvoeringskosten. Het wetsvoorstel moet nog door de Eerste en Tweede kamer worden aangenomen. In de meerjarenraming is uitgegaan van een budget neutrale uitwerking van de maatregel.

Vooruitlopend op de opbrengsten van het studievoorschot vanaf 2018 heeft Codarts in de periode 2015-2017 uit eigen middelen een kwaliteitsimpuls gefinancierd (circa € 0,2 miljoen in 2017). In 2018 zijn de studievoorschotmiddelen en de middelen die eerder gekoppeld waren aan de prestatiebekostiging via lumpsumbekostiging ter beschikking gesteld aan de onderwijsinstellingen. Uit het regeerakkoord blijkt dat de studievoorschotmiddelen voor 2019

en verder behouden blijven. Daarnaast blijft er ruimte voor bekostiging in de vorm van kwaliteitsafspraken. De kaders daarvoor worden vastgelegd in een nog te ondertekenen Sectorakkoord tussen de onderwijskoepels en het Ministerie van OCW. In de meerjarenraming is vooralsnog uitgegaan van een verdeling voor 2019 en verder overeenkomstig de systematiek uit 2018.

Personeelslasten

Codarts stuurt op een nagenoeg gelijkblijvend aantal fte. Uitzondering hierop zijn tijdelijke fte's in verband met subsidietoekenningen. In de meerjarenraming is uitgegaan van een bezetting van 214fte, een loonkostenstijging van 1% (incl. pensioenpremies en sociale lasten) en een meerwerkbudget van € 0,2 miljoen vanaf 2019. Op basis van de ramingen van de Vereniging Hogescholen is vanaf 2019 tevens rekening gehouden met de stijging van het werkgeversdeel voor de pensioenen (van 16,31 naar 17,01%) i.v.m. stijging van de pensioenpremies. Met eventuele compensatie via de Rijksbijdrage is voorzichtigheidshalve geen rekening gehouden.

Personele bezetting in fte

	2017	2018	2019	2020
	Realisatie	Begroting	Prognose	Prognose
Bestuur en management	18	19	19	19
Docerend personeel / primair proces	97	103	103	103
Ondersteunend en overig personeel	89	92	92	92
Totaal fte	<u>204</u>	<u>214</u>	<u>214</u>	<u>214</u>

Op 21 maart 2018 is een principeakkoord gesloten over de arbeidsvoorwaarden voor de hogescholen in de sector hbo. In dit akkoord is onder andere een stapsgewijze verhoging van de lonen afgesproken, te weten 2,5% met ingang van 1 september 2018 en 2,4% met ingang van 1 april 2019. Daarnaast is er afgesproken dat in de periode 2018/2019 aan alle werknemers twee maal een eenmalige uitkering van € 400,- bruto (naar rato dienstverband) wordt toegekend. Voor het eerst in juni 2018 en vervolgens nogmaals in juni 2019. De impact op de meerjarenraming is voor 2018 circa € 0,2 miljoen en voor 2019 en verder circa € 0,5 miljoen per jaar.

Omdat het nog een principeakkoord betreft en er nog geen duidelijkheid is ten aanzien van eventuele loon- en prijscompensatie via de Rijksbijdrage dan wel inzicht in mogelijkheden tot dekking binnen de huidige raming is het effect van het principeakkoord niet verwerkt in de meerjarenraming.

Afschrijvingslasten

De huidige activastaat en de investeringsbegroting 2018-2020 (zie volgende tabel) vormen de basis voor de afschrijvingslasten. In de meerjarenraming is rekening gehouden met een inhaalafschrijving voor investeringen in de Fenixloods II. De afschrijvingstermijn van deze investeringen is in lijn gebracht met de verwachte gebruiksduur.

Investeringsbegroting 2018-2020 (bedragen x € 1.000)

Categorie	2017	2018	2019	2020
	<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Begroting</u>	<u>Begroting</u>
Fenix I	0	0	500	50
ICT	135	400	100	150
Investerings MOP en EEP	200	343	226	228
Task force leermiddelen	145	200	100	200
Overig	43	50	25	25
Totaal	<u>523</u>	<u>993</u>	<u>951</u>	<u>653</u>

De ICT investeringen zijn bestemd voor het digitaliseren van onderwijsprocessen en het voorbereiden van de ICT omgeving om toekomstige ontwikkelingen aan te kunnen bieden aan studenten.

Huisvestingslasten

In verband met de verhuizing medio 2019 van de opleiding Circus Arts van Fenixloods II naar Fenixloods I is er in dat jaar rekening gehouden met tijdelijk dubbele huurlasten. Dit in verband met de periode tussen het moment van casco-oplevering en het moment van ingebruikname. Deze tijdelijk hogere huisvestingslasten worden gedekt vanuit de overige lasten.

Het onderhoudsbeleid is vertaald in een meerjarenonderhoudsplan. De kosten komen, sinds het afschaffen van de voorziening onderhoud in 2015, direct ten laste van de staat van baten en lasten tenzij het investeringen betreft.

Ontwikkelingen balans 2018-2020

De balansontwikkelingen volgen uit ontwikkelingen in de staat van baten en lasten. In het eigen vermogen wordt lopende het verslagjaar niet gemuteerd anders dan de resultaatbestemming.

Ontwikkelingen balans 2018-2020 (bedragen x € 1.000)

	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020
	Realisatie	Begroting	Prognose	Prognose
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	21.901	21.761	21.444	20.992
Totaal vaste activa	21.901	21.761	21.444	20.992
Vlottende activa				
Vorderingen	337	300	300	300
Liquide middelen	4.109	3.730	3.590	3.761
Totaal vlottende activa	4.446	4.030	3.890	4.061
TOTAAL ACTIVA	26.347	25.791	25.334	25.053

	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020
	Realisatie	Begroting	Prognose	Prognose
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Kapitaal	0	0	0	0
Algemene reserve	3.754	3.856	3.895	4.066
Bestemmingsreserve	10.240	10.240	10.240	10.240
Totaal eigen vermogen	13.994	14.097	14.136	14.307
Voorzieningen	1.063	894	850	850
Langlopende schulden	6.330	5.878	5.426	4.974
Kortlopende schulden	4.960	4.923	4.923	4.923
TOTAAL PASSIVA	26.347	25.791	25.334	25.053

De materiële vaste activa nemen af doordat de investeringen structureel lager liggen dan afschrijvingen. De liquide middelen dalen in 2018 en 2019 met name door incidenteel hogere investeringsuitgaven. Toename van het eigen vermogen volgt uit de jaarlijkse toevoegingen van de positieve netto resultaten aan de reserves. Afname van de langlopende schulden is inherent aan de jaarlijkse aflossing.

Financiële ratio's 2018-2020

De vertaling van de ontwikkelingen ten aanzien van de baten en lasten en de balans voor de periode 2018-2010 naar de kengetallen voor diezelfde periode laat zien dat Codarts ook in de toekomst financieel gezond blijft. De kengetallen liggen (ruim) boven de signaleringswaarden die de Inspectie van het Onderwijs hanteert bij het toezicht op de financiële continuïteit van onderwijsinstellingen.

Financiële ratio's 2018-2020

Kengetal	Signalerings- waarde	2017 Realisatie	2018 Begroting	2019 Prognose	2020 Prognose
Solvabiliteit (eigen vermogen + voorzieningen / totaal vermogen)	30%	57%	58%	59%	60%
Liquiditeit (current ratio) (vlottende activa / kort vreemd vermogen)	0,5	0,9	0,8	0,8	0,8
Rentabiliteit (resultaat / totale baten)	-0,1	0,02	0,00	0,00	0,01
Debt Service Coverage Ratio (DSCR) (vrije kasstroom / rente + aflossingsverplichtingen)	n.v.t.	3,4	2,6	2,7	2,4

Voor de definities van de kengetallen wordt verwezen naar de eerste paragraaf van dit hoofdstuk.

7.3 Interne beheersing en control

Planning- en controlcyclus

Het identificeren en beheersen van risico's is onderdeel van de planning- en controlcyclus van Codarts. Het strategisch beleid wordt vormgegeven via de kaderbrief die als basis dient voor de begroting. De begroting wordt 'bottom-up' vormgegeven en daarmee in feite door het management van de verschillende organisatieonderdelen geoperationaliseerd. Na instemming van de medezeggenschapsraad en het College van Bestuur wordt de begroting vastgesteld door de Raad van Toezicht.

Middels maand- en kwartaalrapportages en periodiek overleg hierover is het College van Bestuur bij eventuele afwijkingen ten aanzien van afgesproken doelstellingen of financiële middelen van organisatieonderdelen snel in staat in te grijpen of bij te sturen. Tijdens deze gesprekken wordt ook ingegaan op studentenaantallen, de kwaliteit van het onderwijs, personele ontwikkelingen en specifieke projecten. Gedurende het jaar rapporteert het College van Bestuur de (financiële)voortgang aan de Raad van Toezicht en laat zich daarbij door hen adviseren en ondersteunen.

Risico's en onzekerheden

Het belangrijkste risico waarvoor het bestuur zich geplaatst ziet is de bekostiging van het kunstvakonderwijs. Codarts is bijna uitsluitend afhankelijk van de Rijksbijdrage en daarbij in de berekenings- en toekenningsmethodiek voor meer dan de helft afhankelijk van de omvang van het macrobudget van het Ministerie van OCW en voor een derde van het aantal studenten. De hoogte van de bekostiging is daarmee sterk afhankelijk van het maatschappelijke en/of politieke klimaat en slechts beperkt beïnvloedbaar door Codarts.

Compliance

Codarts besteedt geen onderdelen van onderwijsprogramma's van in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO) geregistreerde opleidingen uit aan een private organisatie dan wel aan andere bekostigde instellingen. Voor contractonderwijs is het uitgangspunt dat dit minimaal kostenneutraal moet zijn. Er wordt alleen contractonderwijs geboden dat in lijn ligt met de werkzaamheden waarvoor Codarts een Rijksbijdrage ontvangt. Verder verzorgt Codarts geen maatwerktrajecten voor bedrijven of publieke organisaties.

De naleving van Europese aanbestedingsregels wordt bewaakt door tijdens de planningsfase vast te stellen welke leveringen en diensten het drempelbedrag te boven (kunnen) gaan. Bij Europese aanbestedingstrajecten laat Codarts zich ondersteunen en adviseren door een extern bedrijf om er zeker van te zijn dat aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen wordt voldaan.

Deel B: Jaarrekening

Jaarrekening 2017

Stichting Codarts, Hogeschool voor de Kunsten

INHOUDSOPGAVE

	Pagina	
A1	Jaarrekening 2017	
A1.1	Balans per 31 december 2017	4
A1.2	Staat van baten en lasten over 2017	5
A1.3	Kasstroomoverzicht over 2017	6
A1.4	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	7
A1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2017	12
A1.6	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017	19
A2	Overige gegevens	
A2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	29
A2.2	Nevenvestigingen	29
A2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	29

A1. JAARREKENING

A1 JAARREKENING

**A1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(NA RESULTAATBESTEMMING)**

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u> EUR	<u>31-dec-16</u> EUR
ACTIVA	1		
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1.1	21.900.956	22.519.917
Totaal vaste activa		21.900.956	22.519.917
Vlottende activa			
Vorderingen	1.3	337.384	303.597
Liquide middelen	1.4	4.108.576	3.404.978
Totaal vlottende activa		4.445.959	3.708.575
TOTAAL ACTIVA		<u>26.346.915</u>	<u>26.228.492</u>
	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u> EUR	<u>31-dec-16</u> EUR
PASSIVA	2		
Eigen vermogen	2.1		
Kapitaal		45	45
Algemene reserve		3.753.526	3.245.113
Bestemmingsreserve		10.240.304	10.240.304
Totaal eigen vermogen		13.993.875	13.485.462
Vorzieningen	2.2	1.063.042	1.082.477
Langlopende schulden	2.3	6.329.948	6.782.086
Kortlopende schulden	2.4	4.960.050	4.878.466
TOTAAL PASSIVA		<u>26.346.915</u>	<u>26.228.492</u>

A1 JAARREKENING

A1.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

	<u>Ref.</u>	<u>2017</u> EUR	<u>Begroting 2017</u> EUR	<u>2016</u> EUR
BATEN	3.			
Rijksbijdragen	3.1	21.240.655	20.541.654	20.829.013
College-, cursus-, les- en examengelden	3.2	2.119.267	2.165.000	2.150.997
Baten werk in opdracht van derden	3.3	809.378	574.100	635.935
Overige baten	3.4	414.445	261.570	468.878
TOTAAL BATEN		24.583.745	23.542.324	24.084.823
LASTEN	4.			
Personeelslasten	4.1	18.520.932	18.340.648	18.499.262
Afschrijvingslasten	4.2	1.141.749	1.142.591	1.090.431
Huisvestingslasten	4.3	1.648.863	1.573.000	1.578.511
Overige lasten	4.4	2.713.489	2.558.932	2.560.615
TOTAAL LASTEN		24.025.034	23.615.171	23.728.819
SALDO BATEN EN LASTEN		558.712	-72.847	356.003
Financiële baten en lasten	5.	-50.299	-52.086	-50.151
NETTO RESULTAAT		508.413	-124.933	305.852

A1 JAARREKENING

A1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	Ref.	2017	2016
		EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten		558.712	356.003
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen	1.141.749	1.090.431	
- mutaties voorzieningen	-19.435	7.581	
		1.122.314	1.098.012
Veranderingen in vlottende middelen:			
- vorderingen	-33.787	-7.128	
- schulden	83.515	1.422.304	
		49.729	1.415.176
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.730.754	2.869.191
- ontvangen interest	142	3.695	
- betaalde interest	-52.372	-55.826	
		-52.230	-52.131
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		1.678.524	2.817.060
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investeringen in MVA	-522.788	-439.025	
Desinvesteringen in MVA	0	0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-522.788	-439.025
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen	0	0	
Aflossing langlopende leningen	-452.138	-452.138	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-452.138	-452.138
Mutatie liquide middelen		703.598	1.925.897

A1 JAARREKENING

A1.4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

A1.4.1 Algemeen

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO), de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 660 inzake de jaarverslaggeving voor onderwijsinstellingen, en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke- en semipublieke sector (WNT).

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten zal haar activiteiten in de nabije toekomst voortzetten waarbij noch de intentie noch de noodzaak tot liquidatie, het staken van bedrijfsactiviteiten of ingevolge wet- of regelgeving aan crediteuren verzoeken om mee te werken aan schuldsanering, aan de orde zijn.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor deze herziening gevolgen heeft.

In het verslagjaar 2017 is bij bepaling van de voorziening jubileumgratificaties uitgegaan van het aantal voor ABP-pensioen geldige dienstjaren (conform CAO 2017/2018 artikel H-5). In voorgaand verslagjaar werd bij bepaling van de voorziening uitgegaan van de datum indiensttreding bij Stichting Codarts.

De afschrijvingstermijn van de investeringen in de Fenixloods II is in lijn gebracht met de verwachte gebruiksduur. De inhaalafschrijvingen zijn ten laste van de staat van baten en lasten 2017 gebracht. Voor het prospectieve effect van deze schattingswijziging wordt verwezen naar de toelichting op de staat van baten en lasten over 2017.

Verbonden partijen

De Vereniging van Eigenaren De Doelen te Rotterdam is een verbonden partij van Stichting Codarts hogeschool voor Kunstvakonderwijs. Omdat het kapitaalbelang niet voldoet aan de grens van 5% is deze partij niet in de consolidatie betrokken.

Valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de instelling. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op hele getallen waardoor weergegeven (op)tellingen soms niet exact overeenstemmen.

A1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de instelling zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang

A1 JAARREKENING

A1.4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van economische levensduur. Op terreinen (grond), onderhanden projecten en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik, en wordt beëindigd bij buiten gebruikstelling of bij desinvestering. De volgende afschrijvingstermijnen en -percentages worden gehanteerd:

Categorie	Termijn in maanden	Percentage per jaar
- Gebouwen	360 / 600	3,3 / 1,3 %
- Terreinen	n.v.t.	n.v.t.
- Verbouwingen, inrichting en inventaris	120	10,0 %
- Hard- en software	36 / 60	33,3 / 20,0 %
- Telecommunicatie en overige apparatuur	60 / 120	20,0 / 10,0 %
- Muziekinstrumenten	120	10 %
- Vervoermiddelen	60	20 %

Groot onderhoud

Groot onderhoud wordt geactiveerd wanneer met het onderhoud de levensduur van het actief wordt verlengd en/of de waarde van het actief wordt verhoogd. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten van het onderhoud waarbij de levensduur van het actief niet verlengd en/of de waarde van het actief niet verhoogd wordt, worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

Bijzondere waardeverminderingen vaste activa

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren bij voortgezet gebruik, of de bij verkoop naar verwachting te realiseren directe opbrengstwaarde. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Financiële instrumenten

In de jaarrekening van Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: vorderingen en overlopende activa, liquide middelen, langlopende schulden en kortlopende schulden en overlopende passiva. Een financieel actief of een financiële verplichting wordt in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle

A1 JAARREKENING

A1.4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen. Financiële instrumenten worden bij eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen en overlopende activa

Overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderv verliezen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Afgeleide financiële instrumenten

De eerste waardering voor afgeleide financiële instrumenten is de reële waarde. Na eerste waardering worden afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde. Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten. Besloten afgeleide instrumenten in contracten worden niet afgescheiden van het basiscontract en niet apart verantwoord, maar toegelicht onder het betreffende balanshoofd.

Reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van een lening is gelijk aan de contante waarde van toekomstige kasstromen gebaseerd op een rente die per balansdatum zou gelden voor gelijksoortige leningen vermeerderd met een risicopremie voor iedere individuele lening.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering zijn beschreven onder de toelichting op de Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. De grondslagen voor de waardering zijn beschreven onder de toelichting op de Financiële instrumenten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze eis in te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening jubileumgratificaties

De voorziening jubileumgratificaties betreft een voorziening voor toekomstige jubileumgratificaties. De voorziening betreft de contante waarde van in de toekomst uit te keren jubileumgratificaties. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening wachtgeld

De voorziening wachtgeld betreft een voorziening voor uit te betalen WW-uitkeringen en wachtgeld in de toekomst. De berekening is gebaseerd op (prognose)gegevens van de uitvoerende instanties, kans op voortzetting en leeftijd. De voorziening is gebaseerd op nominale waarde.

A1 JAARREKENING

A1.4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De aflossingsverplichting voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden. De grondslagen voor de waardering van langlopende schulden is beschreven onder de toelichting op de Financiële instrumenten.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De grondslagen voor waardering van de kortlopende schulden is beschreven onder de toelichting op de Financiële instrumenten.

A1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben. Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Baten

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdrage en niet geoormerkte OCW subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben, volledig verwerkt in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum, worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen of onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige (overheids)subsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen subsidies zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van de door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als baten ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in dezelfde periode als die waarin de kosten zijn gemaakt. Subsidies ter compensatie van de stichting voor de kosten van een actief worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto omzet tegen reële waarde van de ontvangsten of de te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen.

A1 JAARREKENING

A1.4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare manier kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door opbrengsten.

Huuropbrengsten worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur van de overeenkomst.

Lasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan de werknemers respectievelijk de overheid.

Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij de stichting. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Algemeen burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten betaalt hiervoor premies waarvan 70% door de werkgever wordt betaald en 30% door de werknemer. De pensioenlasten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds dit toelaat. Ten aanzien van de beleidsdekkingsgraad van de pensioenfondsen gelden wettelijke eisen. De pensioenregels schrijven voor dat de dekkingsgraad van het ABP 128% moet zijn. Ook is wettelijk bepaald dat de beleidsdekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder 104,2% mag liggen. Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremie. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt hiervoor een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt in de staat van baten en lasten, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

A1.4.4 Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Het kasstroomoverzicht is ingedeeld in drie onderdelen: kasstromen uit operationele activiteiten, kasstromen uit investeringsactiviteiten en kasstromen uit financieringsactiviteiten.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten.

A1 JAARREKENING

A1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

1 ACTIVA

1.1 Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	EUR	EUR
1.1.1 Gebouwen en terreinen	20.414.285	20.937.241
1.1.2 Inventaris en apparatuur	1.486.671	1.582.675
Totaal materiële vaste activa	<u>21.900.956</u>	<u>22.519.917</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>1.1.1</u>	<u>1.1.2</u>	<u>Totaal</u>
	<u>Gebouwen</u>	<u>Inventaris</u>	<u>materiële</u>
	<u>en terreinen</u>	<u>en apparatuur</u>	<u>vaste activa</u>
	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2017			
- aanschafwaarde	27.604.709	3.104.213	30.708.921
- cumulatieve afschrijvingen	6.667.467	1.521.537	8.189.005
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>20.937.241</u>	<u>1.582.675</u>	<u>22.519.917</u>
Mutaties in het boekjaar			
- investeringen	199.981	322.807	522.788
- afschrijvingen	722.937	418.812	1.141.749
- desinvesteringen			
aanschafwaarde	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0
Totaal mutaties in het boekjaar	<u>-522.956</u>	<u>-96.005</u>	<u>-618.961</u>
Stand per 31 december 2017			
- aanschafwaarde	27.804.689	3.427.020	31.231.710
- cumulatieve afschrijvingen	7.390.405	1.940.349	9.330.754
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>20.414.285</u>	<u>1.486.671</u>	<u>21.900.956</u>

Toelichting:

De investeringen betreffen hoofdzakelijk leermiddelen, hardware (ICT), kleinschalige verbouwingen en het Energie Efficiency Plan.

A1 JAARREKENING

A1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

1 ACTIVA

1.3 Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	EUR	EUR
1.3.1 Studentdebiteuren	31.744	77.149
1.3.2 Overige debiteuren	18.154	111.817
1.3.3 Overlopende activa	313.162	154.820
1.3.4 Af: voorziening wegens oninbaarheid	-25.676	-40.189
Totaal vorderingen	<u>337.384</u>	<u>303.597</u>

Toelichting:

De vordering op studenten uit hoofde van collegegelden bevat alleen vorderingen die betrekking hebben op de periode tot aan balansdatum en nog niet zijn ontvangen per balansdatum.

Door actief debiteurenbeheer en minder (detacherings)overeenkomsten met derden is het openstaande debiteurensaldo voor zowel de student- als de overige debiteuren sterk gedaald ten opzichte van voorgaand jaar. Een daling van de voorziening vanwege oninbaarheid is hier inherent aan.

Onder de overlopende activa is, naar aanleiding van een overeenkomst tussen Stichting Codarts en de Belastingdienst inzake aftrek van pro-rata btw, een vordering van € 51.453,- op de Belastingdienst opgenomen over de fiscale jaren 2012 tot en met 2017. De opbrengst is verantwoord in de staat van baten en lasten over 2017 onder de rubriek overige baten (3.4).

1.4 Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	EUR	EUR
1.4.1 Kasmiddelen	7.276	4.004
1.4.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	3.200.653	2.500.428
1.4.3 Deposito's	900.647	900.546
Totaal vorderingen	<u>4.108.576</u>	<u>3.404.978</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn met € 703.598 gestegen ten opzichte van voorgaand jaar. Voor een specificatie van de mutatie geldmiddelen zie § A1.3 Kasstroomoverzicht. Met uitzondering van een afgegeven huurgarantie ad. € 42.500,- aan de gemeente Rotterdam staan de liquide middelen ter vrije beschikking van Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten.

A1 JAARREKENING

A1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

2 PASSIVA

2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u> EUR	<u>31-dec-16</u> EUR
2.1.1 Kapitaal	45	45
2.1.2 Algemene reserve	3.753.526	3.245.113
2.1.3 Bestemmingsreserve	10.240.304	10.240.304
Totaal eigen vermogen	<u>13.993.875</u>	<u>13.485.462</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Stand per</u> <u>1-jan-17</u> EUR	<u>Resultaat</u> <u>bestemming</u> EUR	<u>Overige</u> <u>mutaties</u> EUR	<u>Stand per</u> <u>31-dec-17</u> EUR
2.1.1 Kapitaal	45	0	0	45
2.1.2 Algemene reserve	3.245.113	508.413	0	3.753.525
2.1.3 Bestemmingsreserve - reserve huisvestingsbeleid	10.240.304	0	0	10.240.304
Totaal eigen vermogen	<u>13.485.462</u>	<u>508.413</u>	<u>0</u>	<u>13.993.875</u>

Toelichting:

Het resultaat over 2017 is conform resultaatbestemming toegevoegd aan de algemene reserve. In de periode t/m 2000 is een bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van het (toenmalige) huisvestingsbeleid. Medio 2018 wordt een nieuwe huisvestingsvisie uitgewerkt en zal zonodig de omvang van de bestemmingsreserve worden herzien.

2.2 Voorzieningen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u> EUR	<u>31-dec-16</u> EUR
2.2.1 Jubileumgratificaties	348.357	110.858
2.2.2 Wachtgeld	714.685	971.619
Totaal voorzieningen	<u>1.063.042</u>	<u>1.082.477</u>

A1 JAARREKENING

A1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

2 PASSIVA

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Stand per 1-jan-17</u>	<u>Dotaties</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Vrijval</u>	<u>Stand per 31-dec-17</u>
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.2.1 Jubileumgratificaties	110.858	249.075	11.576	0	348.357
2.2.2 Wachtgeld	971.619	97.160	354.094	0	714.685
Totaal voorzieningen	<u>1.082.477</u>	<u>346.235</u>	<u>365.671</u>	<u>0</u>	<u>1.063.042</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	<u>31-dec-17</u>
	EUR
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	256.703
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar)	806.339
	<u>1.063.042</u>

Toelichting:

De berekening van de voorziening jubileumgratificaties is in 2017 herzien. In plaats van uit te gaan van de datum indiensttreding bij Stichting Codarts is voor de bepaling van de voorziening jubileumgratificaties uitgegaan van het aantal voor ABP-pensioen geldige dienstjaren (conform CAO 2017/2018 artikel H-5). Deze schattingswijziging heeft, ten opzichte van de in voorgaande jaren gehanteerde berekeningsmethodiek, een eenmalig effect van € 219.000 op de hoogte van dotatie aan de voorziening. De voorziening is gebaseerd op de contante waarde.

Voor in de toekomst uit te betalen WW-uitkeringen is de voorziening wachtgeld gevormd. De berekening is gebaseerd op (prognose)gegevens van de uitvoerende instanties, kans op voortzetting en leeftijd. De voorziening is gebaseerd op nominale waarde.

2.3 Langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	EUR	EUR
2.3.1 Schulden aan kredietinstellingen	6.329.948	6.782.086
Totaal langlopende leningen	<u>6.329.948</u>	<u>6.782.086</u>

A1 JAARREKENING

A1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

2 PASSIVA

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	7.234.224	7.686.362
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	452.138	452.138
Stand per 31 december	<u>6.782.086</u>	<u>7.234.224</u>
Af: aflossingen komend boekjaar	452.138	452.138
Stand langlopende schulden per 31 december	<u><u>6.329.948</u></u>	<u><u>6.782.086</u></u>

Toelichting:

De post schulden aan kredietinstellingen wordt voor het volledige bedrag gevormd door een lening van het Ministerie van Financiën. Eind 2017 is de resterende looptijd van deze lening 15 jaar. De lening kent tot 12 juni 2019 een rentevoet van 0,72%. Daarna wordt de rentevoet herzien. Als gestelde zekerheden is ten behoeve van de Staat hypotheek verleend waarbij de volgende registergoederen zijn verpand (onderpand): Kruisplein 26, Pieter de Hoochweg 125 en Willem Buyteweghstraat 68-68A-68B-68C.

2.4 Kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	EUR	EUR
2.4.1 Kredietinstellingen	452.138	452.138
2.4.2 Crediteuren	963.264	813.551
2.4.3 Ministerie OCW/LNV	4.992	3.932
2.4.4 Belastingen en premies sociale verzekeringen ¹	721.953	705.778
2.4.5 Schulden terzake van pensioenen	0	0
2.4.6 Vooruitontvangen subsidies OCW geoormerkt	3.695	15.263
2.4.7 Overige kortlopende schulden	18.770	17.075
2.4.8 Overlopende passiva ²	2.795.238	2.870.730
Totaal kortlopende schulden	<u><u>4.960.050</u></u>	<u><u>4.878.466</u></u>

Toelichting:

De kortlopende schulden in 2017 liggen in lijn met voorgaand jaar. Individuele verschillen houden verband met elkaar, zoals de toename van de crediteuren en de afname van de overlopende passiva.

A1 JAARREKENING

A1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

2 PASSIVA

¹ Uitsplitsing 2.4.4 Belastingen en premies sociale verzekeringen:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	EUR	EUR
2.4.4.1 Loonheffing	703.928	702.895
2.4.4.2 Omzetbelasting	18.026	2.884
2.4.4.3 Premies sociale verzekeringen	0	0
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>721.953</u>	<u>705.778</u>

² Uitsplitsing 2.4.8 Overlopende passiva

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	EUR	EUR
2.4.8.1 Vooruitontvangen college- en lesgeld	1.014.192	1.130.683
2.4.8.2 Vakantiegeld	464.538	450.559
2.4.8.3 Vakantiedagen	228.690	250.373
2.4.8.4 Accountants- en administratiekosten	30.480	18.300
2.4.8.5 Rente	31.582	33.678
2.4.8.6 Overige	1.025.756	987.138
Totaal overlopende passiva	<u>2.795.238</u>	<u>2.870.730</u>

MODEL G - Verantwoording subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	<u>Bedrag toewijzing</u>	<u>Ontvangen t/m verslagjaar</u>	Prestatie uitgevoerd en afgerond:
			EUR	EUR	
Studieverlof HBO	776305-1	01-09-16	21.047	21.047	ja
Studieverlof HBO	852974-1	20-09-17	4.992	4.992	nee
Totaal			<u>26.039</u>	<u>26.039</u>	

G2 Subsidies met verrekeningsclausule

Niet van toepassing.

A1 JAARREKENING

A1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

Aan de gemeente Rotterdam heeft Stichting Codarts een huurgarantie van € 42.500,- verstrekt. Stichting Codarts heeft een schuld van € 225.435 aan het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap op grond van afspraken uit 1998. Het betreft een eenmalige liquiditeitsbijdrage die ter beschikking is gesteld inzake de financiering van de vorderingen collegegeld uit hoofde van gespreide betaling. Bij liquidatie van de hogeschool zal deze renteloze lening als eerst betaald worden.

Meerjarige verplichtingen (> € 20.000 p/jr)

Verplichting	Leverancier	Looptijd tot	Bedrag p/jr
Afvalverwerking	Van Vliet Afvalverzamelaars BV	1-9-2018	77.000
Brandverzekering	AON Risk Solutions	31-12-2018	32.000
Huur kopieer- en printapparatuur	Xtandit BV	1-1-2023	56.000
Huur stalling Kruisplein 26, Rotterdam	Gemeente Rotterdam	1-9-2018	22.000
Huur Veerlaan 19-F, Rotterdam	Gemeente Rotterdam	1-6-2019	161.000
Huur Willem Buytenwegstr. 70, Rotterdam	SKVR	31-8-2019	76.000
ICT hosting en beheer	Xcellent Automatisering BV	1-9-2020	232.000
Schoonmaakcontract	Dolmans Facilitaire Diensten	16-10-2018	261.000

Aan Stichting LMC Voortgezet Onderwijs te Rotterdam is door Stichting Codarts een langlopend gebruiksrecht verleend voor een deel van het pand aan het Kruisplein ten behoeve van de opleiding Havo/vwo Muziek en Dans (HMD).

Regeling duurzame inzetbaarheid en werktijdvermindering senioren

De regeling duurzame inzetbaarheid is bedoeld om werknemers in de gelegenheid te stellen afspraken te maken die hen helpen om ook op langere termijn het werk goed, gezond en met plezier te blijven doen, om werk en privé goed te combineren. Eigen verantwoordelijkheid en keuze van de werknemer staan daarbij voorop.

Voor zakelijke doeleinden in te zetten (extra) DI-uren leiden niet tot een verplichting in de jaarrekening. Binnen stichting Codarts worden DI-uren hoofdzakelijk opgenomen voor (zorg)verlof. Daar het individuele afspraken op jaarbasis betreft waar geen rechten aan ontleend kunnen worden voor eenzelfde toekomstig bestedingsdoel is er geen sprake van een verplichting voor de gespaarde (en dus nog niet opgenomen) uren.

De Werktijdvermindering senioren is een regeling gericht op duurzame inzetbaarheid van oudere medewerkers in het hoger beroepsonderwijs. Deze regeling heeft sinds 1 januari 2015 de voormalige Seniorenregeling Onderwijspersoneel (SOP) vervangen. Met de Werktijdenvermindering Senioren kunnen hogeschoolmedewerkers hun werktijd inkorten vanaf tien jaar voor de AOW-leeftijd. De werktijd kan verminderd worden met een vast percentage van maximaal twintig procent, gedurende een periode van maximaal vijf jaar.

Sinds inwerkingstreding van de Werktijdvermindering senioren heeft geen enkele werknemer, die in 2015 al (deels) voldeed aan de criteria (leeftijd en aantal dienstjaren), daar inmiddels of op korte termijn aan voldoet of zal voldoen, geopteerd voor de regeling of te kennen gegeven dat voornemens te zijn. De kans dat werknemers in de toekomst opteren voor deze regeling is niet betrouwbaar in te schatten.

A1 JAARREKENING

A1.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

3 BATEN

3.1 Rijksbijdragen

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR	EUR
3.1.1 Rijksbijdrage OCW sector HBO	21.229.087	20.532.160	20.784.567
3.1.2 Geormerkte subsidies OCW	11.568	9.494	44.446
Totaal rijksbijdragen	<u>21.240.655</u>	<u>20.541.654</u>	<u>20.829.013</u>

Toelichting:

De Rijksbijdrage over 2017 is bijna zeven ton hoger dan begroot en ruim vier ton hoger dan in voorgaand boekjaar. De stijging van de Rijksbijdrage wordt grotendeels veroorzaakt door aanvullende loon- en prijscompensatie. Daarnaast is een compensatie voor de derving van auditiegelden toegekend (3-jarige regeling) in verband met de afschaffing van de eigen bijdrage voor audits.

3.2 College-, cursus-, les- en examengelden

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR	EUR
3.2.1 Collegegelden sector HBO	2.119.267	2.165.000	2.150.997
Totaal college-, cursus-, les- en examengelden	<u>2.119.267</u>	<u>2.165.000</u>	<u>2.150.997</u>

Toelichting:

De oorzaak van de lagere collegegelden, zowel ten opzichte van de begroting als van voorgaand jaar, is gelegen in de afschaffing van de eigen bijdrage voor audits. De derving is gecompenseerd middels verhoging van de Rijksbijdrage.

3.3 Baten werk in opdracht van derden

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR	EUR
3.3.1 Contractonderwijs	129.525	110.000	134.681
3.3.2 Vergoeding LMC	196.800	199.000	233.170
3.3.3 Contractonderzoek	274.144	116.100	62.311
3.3.4 Overige baten in opdracht van derden	208.910	149.000	205.773
Totaal baten werk in opdracht van derden	<u>809.378</u>	<u>574.100</u>	<u>635.935</u>

A1 JAARREKENING

A1.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

3 BATEN

Toelichting:

In tegenstelling tot voorgaand jaar, en ten opzichte van de begroting 2017, zijn er meer subsidie opbrengsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht overeenkomstig verantwoording van de gemaakte kosten in dezelfde periode. Dit komt tot uiting in de post contractonderzoek.

3.4 Overige baten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u> EUR	<u>Begroting 2017</u> EUR	<u>2016</u> EUR
3.4.1 Overige	414.445	261.570	468.878
Totaal overige baten	<u><u>414.445</u></u>	<u><u>261.570</u></u>	<u><u>468.878</u></u>

Toelichting:

De stijging van de overige baten ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door de verantwoording van een incidentele opbrengst in verband met nog van de Belastingdienst te vorderen aftrek van pro-rata btw over de fiscale jaren 2012 tot en met 2017, hogere opbrengsten van voorstellingen en optredens en een incidentele bate als gevolg van de vrijval van een reservering/fonds.

A1 JAARREKENING

A1.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

4 LASTEN

4.1 Personeelslasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR	EUR
4.1.1 Brutolonen en salarissen ³	15.508.681	15.130.237	14.727.251
4.1.2 Overige personele lasten ⁴	3.012.251	3.210.410	3.772.011
Totaal personeelslasten	<u>18.520.932</u>	<u>18.340.648</u>	<u>18.499.262</u>

Toelichting:

Het totaal van de personeelslasten over 2017 is nagenoeg gelijk aan voorgaand jaar. De stijging van de brutolonen en salarissen wordt grotendeels gecompenseerd door lagere overige personele lasten. De stijging van de brutolonen en salarissen wordt veroorzaakt door CAO afspraken zoals de eenmalige uitkering van € 500 per fte in november 2017 in combinatie met hogere premies sociale lasten en pensioen. De daling van de overige personele lasten ten opzichte van voorgaand jaar wordt met name veroorzaakt door aanzienlijk minder personele inhuur en een incidentele last in 2016 in verband met een schattingswijziging (reservering openstaand verlof).

³ Uitsplitsing 4.1.1 Brutolonen en salarissen:

	<u>2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR	EUR
4.4.1.1 Brutolonen en salarissen	12.229.899	12.093.911	11.871.658
4.4.1.2 Sociale lasten	1.558.447	1.515.522	1.420.724
4.4.1.3 Pensioenlasten	1.720.335	1.520.804	1.434.869
Totaal brutolonen en salarissen	<u>15.508.681</u>	<u>15.130.237</u>	<u>14.727.251</u>

⁴ Uitsplitsing 4.1.2 Overige personele lasten:

	<u>2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR	EUR
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	346.235	180.000	427.267
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	2.152.225	2.382.934	2.547.539
4.1.2.3 Overige lasten	513.791	647.476	797.204
Totaal overige personele lasten	<u>3.012.251</u>	<u>3.210.410</u>	<u>3.772.011</u>

A1 JAARREKENING

A1.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

4 LASTEN

4.2 Afschrijvingslasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR	EUR
4.2.1 Gebouwen en terreinen	722.937	684.409	661.665
4.2.2 Inventaris en apparatuur	418.812	458.183	428.766
Totaal afschrijvingslasten	<u>1.141.749</u>	<u>1.142.591</u>	<u>1.090.431</u>

Toelichting:

Door de afschrijvingstermijn van de investeringen in de Fenixloods II in lijn te brengen met de verwachte gebruiksduur is er in 2017 een inhaalafschrijving van € 60.000,- verwerkt ten laste van de rubriek gebouwen en terreinen. Dit betreft een zogenaamde schattingswijziging ten opzichte van voorgaand verslagjaar. Het prospectieve effect van deze schattingswijziging is hogere afschrijvingslasten in de periode 2017 t/m 2019 ad. € 132.000,- en navenant lagere afschrijvingslasten in de periode 2020 t/m 2024. Ondanks de inhaalafschrijving in 2017 is er nagenoeg geen afwijking ten opzichte van de totale begroting. De inhaalafschrijving wordt namelijk gecompenseerd door lagere afschrijvingslasten als gevolg van een onderuitputting van de investeringsbegroting met name vanwege vertraging in de uitvoering.

4.3 Huisvestingslasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR	EUR
4.3.1 Huur	429.554	402.000	455.306
4.3.2 Verzekeringen	32.371	30.000	31.392
4.3.3 Onderhoud	438.978	415.000	366.349
4.3.4 Energie en water	259.352	230.000	242.660
4.3.5 Schoonmaakkosten	345.370	352.000	345.588
4.3.6 Heffingen	123.983	120.000	116.222
4.3.7 Overige	19.255	24.000	20.994
Totaal huisvestingslasten	<u>1.648.863</u>	<u>1.573.000</u>	<u>1.578.511</u>

Toelichting:

De stijging van de huisvestingslasten, zowel ten opzichte van de begroting als voorgaand jaar, wordt veroorzaakt door hogere onderhoudskosten (hoofdzakelijk schilderwerk) en energielasten.

A1 JAARREKENING

A1.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

4 LASTEN

4.4 Overige lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR	EUR
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	372.090	397.586	377.172
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	353.153	317.889	353.414
4.4.3 Dotatie overige voorzieningen	-14.513	0	5.629
4.4.4 Overige	2.002.759	1.843.457	1.824.399
Totaal overige lasten	<u>2.713.489</u>	<u>2.558.932</u>	<u>2.560.615</u>

Toelichting:

De hogere overige lasten over 2017 worden veroorzaakt door nagekomen lasten over voorgaande jaren en reiskosten in het kader van opleidingen in het internationale werkveld. Tegenover deze reiskosten staan deels hogere (student)bijdragen.

A1 JAARREKENING

A1.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

5 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR	EUR
5.1.1 Rentebaten	142	0	3.695
5.2.1 Rentelasten	50.441	52.086	53.846
Totaal overige lasten	<u>50.299</u>	<u>52.086</u>	<u>50.151</u>

Toelichting:

De rentelast betreft de aan het boekjaar toe te rekenen rente over de lening van het Ministerie van Financiën. De betaalde rente in het boekjaar bedraagt € 52.372.

6 TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag. De bezoldiging van de bestuurders en commissarissen is opgenomen onder punt 7.

MODEL E - VERBONDEN PARTIJEN

Naam	Juridische vorm 2017	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-17	Resultaat 2017	Art.2:403 BW	Deelname	Consolidatie
VvE De Doelen	Vereniging	Rotterdam	4 (overig)	-	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

7 WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering en bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Het bezoldigingsmaximum 2017 voor Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten is € 141.000, klasse D sector Onderwijs. Overeenkomstig de Evaluatiewet WNT d.d. 21 maart 2017 is het verbod op het verstrekken van winstdelingen, bonussen en andere vormen van variabele beloning vervallen. Deze vormen van beloning zijn in 2017 toegestaan zolang het relevante bezoldigingsmaximum wat van toepassing is niet wordt overschreden.

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten van toepassing zijnde regelgeving: WNT, Uitvoeringsbesluit WNT, Uitvoeringsregeling WNT, Regeling controleprotocol WNT, Beleidsregels WNT 2017 bij inwerkingtreding van de Evaluatiewet WNT en de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Als topfunctionarissen zijn gedefinieerd de leden van het hoogst uitvoerende dagelijkse- en toezichthoudende orgaan van Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten, respectievelijk het College van Bestuur en de Raad van Toezicht.

A1 JAARREKENING

A1.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

7.1 Leidinggevende topfunctionarissen - College van Bestuur

Bedragen x € 1	W. Franchimon	S.F. Wuersten
Functiegegevens	Voorzitter	Lid
Aanvang/einde functievervulling	01/01-31/12	01/01-31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	0,6
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.065	68.277
Beloningen betaalbaar op termijn	16.933	9.978
<i>Subtotaal</i>	<i>140.997</i>	<i>78.255</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	141.000	84.600
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	140.997	78.255
Gegevens 2016		
Aanvang/einde functievervulling	01/01-31/12	01/01-31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0	0,6
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.528	65.987
Beloningen betaalbaar op termijn	14.692	8.653
Totale bezoldiging 2016	135.220	74.640

7.2 Toezichthoudende topfunctionarissen - Raad van Toezicht

Bedragen x € 1	S.J. Noorda	G. Oosterbaan	R.I. Wester	L.J. de Graaf	N.M. Ripmeester	E.A. van der Plas
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang/einde functievervulling	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-01/09	01/01-31/12	01/09-31/12	01/09-31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	4.500	3.500	2.333	3.500	1.167	1.167
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	21.150	14.100	9.387	14.100	4.713	4.713
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0	0
Totale bezoldiging	4.500	3.500	2.333	3.500	1.167	1.167
Gegevens 2016						
Aanvang/einde functievervulling	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	-	-
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	3.114	2.500	2.500	2.500	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	-
Totale bezoldiging 2016	3.114	2.500	2.500	2.500	-	-

A1 JAARREKENING

A1.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

8 HONORARIA ACCOUNTANT

De honoraria van de accountant over 2017 zijn als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR
1 Controle van de jaarrekening	33.081	42.500
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. bekostigingsgegevens)	11.919	13.879
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	0	0
Totaal honoraria accountant	<u><u>45.000</u></u>	<u><u>56.379</u></u>

Toelichting:

Alle accountantskosten die gemaakt moeten worden om de jaarrekening over het boekjaar te controleren worden toegerekend aan het boekjaar waarop de jaarrekening van toepassing is. Voor de na het boekjaar uit te voeren (controle)werkzaamheden is een post nog te betalen accountskosten opgenomen onder de kortlopende schulden.

9 VASTSTELLING EN GOEDKEURING JAARREKENING

Het College van Bestuur van Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten heeft de jaarrekening 2017 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van dag/maand/2018.

Het Raad van Toezicht van Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van dag/maand/2018.

10 RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	EUR	EUR
Toevoeging/onttrekking (-/-)		
2.2.2 Algemene reserve	508.413	305.852
2.2.3 Bestemmingsreserve	0	0
	<u><u>508.413</u></u>	<u><u>305.852</u></u>

Toelichting:

Het volledige resultaat over 2017 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

A1 JAARREKENING

A1.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

11 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum dan wel van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening.

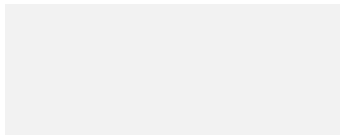
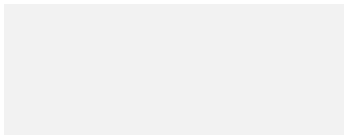
12 ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

12.1 College van Bestuur

Rotterdam, 14 juni 2018
Origineel getekend door:

W. Franchimon
Voorzitter College van Bestuur

S.F. Wuersten
Lid College van Bestuur

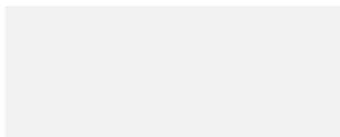
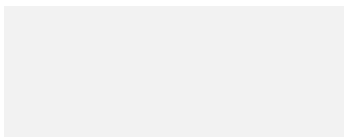

12.2 Raad van Toezicht

Rotterdam, 14 juni 2018
Origineel getekend door:

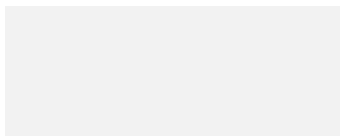
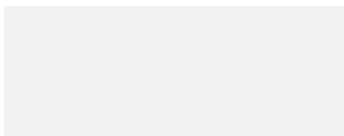
S.J. Noorda
Voorzitter Raad van Toezicht

G. Oosterbaan
Lid Raad van Toezicht

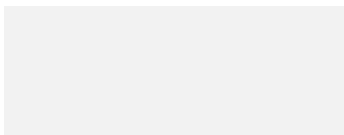

E.A. van der Plas
Lid Raad van Toezicht

L.J. de Graaf
Lid Raad van Toezicht

A.M. Ripmeester
Lid Raad van Toezicht

A2. OVERIGE GEGEVENS

A2 OVERIGE GEGEVENS

A2.1 STATUTAIRE REGELING RESULTAATBESTEMMING

In de statuten van Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten is bepaald dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van de voorgestelde resultaatbestemming.

A2.2 NEVENVESTIGINGEN

Stichting Codarts Hogeschool voor de Kunsten is gehuisvest op de volgende locaties:

- Kruisplein 26, 3012 CC Rotterdam
- Pieter de Hoochweg 125, 3024 BG Rotterdam
- Veerweg 19F, Fenixloodsen II, 3072 AN Rotterdam

A2.3 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJK ACCOUNTANT

De controleverklaring van de onafhankelijk accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Deel C: Overige gegevens

Samenstelling Raad van Toezicht

De heer dr. S.J. (Sijbolt) Noorda (1945), voorzitter, Nederlands

- Voorzitter Raad van Toezicht Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam
- Hoofdredacteur THEMA, tijdschrift voor hoger onderwijs in Nederland en Vlaanderen
- Voorzitter Raad van Bestuur van de Magna Charta Observatory, Bologna
- Voorzitter Raad van Bestuur van de Academic Cooperation Association (ACA), Brussel

De heer dr. L.J. (Laurens) de Graaf (1977), lid, Nederlands

- Burgemeester van Lopik (per 10 november 2017)
- Lector Organiseren van Verandering in de Publieke Sector, Hogeschool Utrecht
- Voorzitter Raad van Toezicht van Woningbouwvereniging Lopik (tot 10 november 2017)
- Lid rekenkamercommissie van de gemeente Gorinchem
- Lid Raad van Advies samenhang in vernieuwing / decentralisatie, gemeente Rotterdam
- Lid Thorbeckekring, ministerie van BZK (Thorbeckeleerstoel bekleed door prof. mr. Job Cohen)
- Eigenaar L.J. de Graaf Advies
- Visiegroep Binnenlands Bestuur, CDA
- Lid redactieraad van het tijdschrift Local Government Studies
- Lid redactie van het wetenschappelijke vakblad Bestuurswetenschappen

De heer drs. G. J. (Gerry) Oosterbaan (1973), lid, Nederlands

- Zelfstandig financieel adviseur
- Projectmeester Rotterdam School of Management (opleiding Business Valuation)

Mevrouw drs. E. A. (Els) van der Plas (1960) lid, Nederlands (per 01-09-2017)

- Algemeen Directeur en voorzitter Raad van Bestuur Nationale Opera & Ballet, Amsterdam
- Lid van bestuur Kunsten '92
- Lid bestuur Writers Unlimited
- Lid Raad van Advies Veer Stichting
- Lid comité van aanbeveling Holland Dance Festival

Mevrouw drs. A.M (Nannette) Ripmeester (1965), lid, Nederlands (per 01-09-2017)

- Directeur-Eigenaar Expertise in Labour Mobility (Nederland)
- Founder CareerProfessor. works (Nederland)
- Client Services Director Europe, i-graduate (Verenigd Koninkrijk)
- Lid Adviesraad Alumni Association IMPAA, Erasmus Universiteit (Nederland) per 2016
- Professional Field Board European Studies, THUAS (Nederland) per januari 2018
- NAFSA Trainer Corps lid, Washington DC (USA) per maart 2016

Mevrouw drs. R.I. (Rudi) Wester (1943), lid, Nederlands (tot 01-09-2017)

- Auteur
- Coördinator Cooperation Lwd2018-Valletta2018
- Voorzitter bestuur van de Stichting Behoud de Begeerte
- Lid bestuur Het Literatuurhuis in Utrecht
- Lid bestuur van de Stichting Aatje Veldhoen
- Lid Raad van Advies van het Nederlands Instituut in Buenos Aires (NIBA)
- Lid Raad van Advies van de jaarlijkse uitgave van The Low Countries
- Lid redactieraad van Filter, Tijdschrift voor Vertalen

Tekenblad

College van Bestuur, Codarts Rotterdam

Rotterdam, 14 juni 2018, origineel getekend door:

W. Franchimon

Voorzitter College van Bestuur

S. F. Wuersten

Lid College van Bestuur

Raad van Toezicht, Codarts Rotterdam

Rotterdam, 14 juni 2018, origineel getekend door:

S.J. Noorda

Voorzitter Raad van Toezicht

L.J. de Graaf

Lid Raad van Toezicht

G.J. Oosterbaan

Lid Raad van Toezicht

E.A. van der Plas

Lid Raad van Toezicht

A.M. Ripmeester

Lid Raad van Toezicht